

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-ий ОБЛАСТНОЕ БА ГОРОДСКОЕ КОМИТЕДУУДЭЙ,
БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 255/6184

ДЕКАБРИЙН

20

СРЕДА

1950 он

Эвэ 20 мүйгөн.

Ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ бүгэдэарадай депутат— агууехэ СТАЛИН мандаха болтогой!

Бурят-Монголой Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын Верховно Соведэй Президиумэй МЭДЭЭСЭЛ

Бурят-Монголой АССР-эй ажалшадай депутадуудай
аймагуудай, городской, городуудшахи районно, сельскэ,
сомонуудай ба поселково Соведүүдтэ хунгаһан
хунгалтануудай результадууд тухай

1950 оной декабрийн 17-до бүхы Бурят-Монголой
Автономно Советскэ Социалистическэ Республика
дотор ажалшадай депутадуудай аймагуудай, город-
ской, городуудшахи районно, сельскэ, сомонуудай
ба поселково Соведүүдтэ хунгаһан хунгалтанууд
болоо.

Голосовалга нютагай сагаар үглөөнэй 6 часа
хаа хаанагүй эхилэ. Хунгалтанууд хадаа хүн зо-
ной политическэ эхэ дэбжэлтын оронон байдалда
үгэрбэ. Хунгуулин бүхы участогуудта хунгалтад эхэ
дэбхитэй ба эмхидэлтэй байгаа. Хунгуулин Участ-
ково комиссинуудай мэдээсэлүүдэй ёһоор, үдэрэй
12 час болотор хунгалтад дийлэхы олонхын
голосовалаад байгаа. Декабрийн 17-ной хүнийн 12
часта голосовалга хаа хаанагүй дүүрээ. Хунгуу-
лин Участково ба Окружной комиссинууд голо-
сууды тооложо, нютагай Соведүүдтэ хунгаһан
хунгалтануудай результадууды тодорхойло эхил-
хэн байна.

Хунгуулин Участково комиссинуудхаа абтаһан
мэдээнуудэй ёһоор, регистрацида оронон хунгалта-
дай кинтэ тооһоо 99,97 процентны голосовалда
хабаада.

Хунгуулин бүхы округуудаар городской Со-
ведүүдтэ хунгалтад 99,21 процентны, Улан-Удэ
городтохи районно Соведүүдтэ — хунгалтад 99,
29 процентны, аймагуудай Соведүүдтэ — хун-
галтад 99,33 процентны, Кяхтын городской Совет-
тэ — хунгалтад 99,41 процентны, поселково Со-
ведүүдтэ — хунгалтад 98,59 процентны, сельскэ
ба сомонуудай Соведүүдтэ — хунгалтад 99,07

процентны коммунистуудай ба партийнабэшэ хүнүү-
дэй блогот кандидатуудай түлөө голосовалба.

Кандидатуудай фамилинуудын зурагдаһан бюл-
летеньүүдэй тоо, тайбарлан хэлбэл, депутатууд-
та кандидатуудта эсэргүү үгтэһэн голосуудай тоо:
городской Соведүүдтэ хунгаһан хунгалтануудаар
— 0,79 процент, Улан-Удэ городской районно Со-
ведүүдтэ хунгаһан хунгалтануудаар — 0,71 процент,
аймагуудай Соведүүдтэ хунгаһан хунгалтануудаар—
0,67 процент, Кяхтын городской Советтэ хунгаһан
хунгалтануудаар — 0,59 процент, поселково Со-
ведүүдтэ — 0,41 процент, сельскэ, сомонуудай Со-
ведүүдтэ — 0,93 процент байба. Хунгалтанууд тухай
Дүримэй 91-дхи статьягай үндэһөөр, үнэнтэбэшэ
гэжэ тоологдоһон бюллетеньүүд 4 байгаа.

Тийн, хунгалтад болбол коммунистууд ба пар-
тийнабэшэ хүнүүдэй блогот кандидатуудай түлөө
нэгэн ханалтайгаар голосовала, дэбжүүлэгдэһэн
бүхы кандидатууд нютагай Соведүүдтэ депутатууд
болгогдон хунгалтад гэжэ голосованин результа-
дууд харуулба.

Бурят-Монголой АССР-эй нютагай Соведүүдтэ
депутатууд болгогдон хамтадаа 4851 хүн хунгал-
тад. Хунгалтаһан бүхы депутатууд хадаа комму-
нистуудай ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогот кан-
дидатууд байна. Депутатуудай тоодо — 1701 эхэ-
нэрүүд гэхэ гү, али 35,06 процент, ВКП(б)-гэй 2471
гэшүүд ба кандидатууд гэхэ гү, али 50,93 процент,
партийнабэшэ 2380 хүнүүд гэхэ гү, али 49,07 процент
байна.

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМ.

Коммунистууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогот гайхамшагта илалта

Декабрийн 17-до манай респу-
бликын ажалшад коммунистууд ба
партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска
блогот кандидатуудта голосууда
нэгэн ханалтайгаар үгэжэ, боль-
шевикуудай партине, агууехэ Ста-
линниэ тойрон нигтаар жагсанхай
байханаа үшөө дахин харуулаа.
Коммунистуудай парти болбол
партийнабэшэ хүнүүдтэй блок бай-
гуулан хунгалтануудта хабаадаа.
Ушарын, советскэ общественнэ
байгуулалта хадаа советскэ хүнүү-
ды нэгэ нийтэ коллектив болжо,
партийнабэшэ хүнүүды комму-
нистуудтай нэгдэхэн, коммуни-
стууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй
нигтын нэгэ хэрэг зохёон бөөлүүл-
жэ байна. «Тиймэһэ коммуни-
стууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй
блок ниймэл байха ёһотой ба бата
бэхи хэрэг мүн», гэжэ нүхэр
Сталин хэлэнэ.

Нютагай Соведүүдтэ хунгаһан
хунгалтануудай результадууд тухай
манай газетэд мүнөөдэр толи-
логдоһон, БИАСР-эй Верховно
Соведэй Президиумэй мэдээсэл
хадаа коммунистууд ба партийна-
бэшэ хүнүүдэй сталинска блогот
толотомо илалта туйлаһы то-
доор гэршэлээ. Коммунистууд
ба партийнабэшэ хүнүүдэй ста-
линска блогот бүхы канди-
датууд нютагай Соведүүдтэ депу-
татууд болгогдон хунгалтад, Энэ ха-
даа советскэ демократини шэнэ эхэ
илалта мүн. Советскэ демократини
үнэхөөрөө арадай демократи мүн
байһынь, үмхиржэ байгаа бур-
жуазна «демократид» орхолоо со-
циалистическэ демократини жэ-
шээлшэгүй булюо хайн байһынь
хунгалтануудай дүнгүүд гэршэлээ.
Нютагай Соведүүдтэ хунгаһан
хунгалтанууд аймагтар эхэ пат-
риотическа дэбжэлтын ба полити-
ческэ эдэбхини оронон байдалда
үнгэрөө, советскэ арадай мораль-
но-политическэ бата нэгэдэлэй хүр
хүсэтэ демонстраци болоо.

Хунгалтын үдэр республикын
ажалшад большевикуудтэ партини
сэсэн мэргэн политикны нэгэн на-
налтайгаар найшаагаа, саашадаа
бүрин дэмжэхэ ба бөөлүүлхэ бай-
ханаа харуулаа.

Большевикуудтэ партини поли-
тикийн бөөлүүлэгдэһэнэй ашаар,

манай орон хүсэн түгэс индуст-
риально-колхозно орон, социализ-
мын бата хэрэм болоо, ажалша-
дай материальна ба культурна
байдал гайхамшагаар халбаран
байда. Ленин—Сталинэй партини
хүтэлбэри доро ябажа, советскэ
арад Эсэгэ ороноо хамгаалгын
дайнда бүхэлдэһэн түүхтэ илалта
туйлаа. Большевикуудтэ
парти болбол дайны хойтохи та-
банжэлэй түсэб амжалтаттайгаар
дүүргэхэ ябадалда советскэ ара-
ды зоригжуулаа. Большевикуудтэ
партини хүтэлбэрээр мүнөө советскэ
арад коммунистуудын асари эхэ
барилтанууды бөөлүүлжэ байна.
Ленин—Сталинэй партини хүтэл-
бэрээр манай агууехэ советскэ
орон эб найрамдалай, демократини
ба социализмын түлөө тэмсэжэ
байгаа бүхы дэлхэйн ажалшадай
түрүү зэргэдэ ябана.

Коммунистууд ба партийнабэшэ
хүнүүдэй сталинска блогот кан-
дидатуудтай түлөө голосовал-
хадаа, манай арад социалистиче-
скэ Эхэ оронойнгоо улам эхээр
халбаран бадархын түлөө, арад зо-
нойнгоо ажабайдалай улам най-
жархын түлөө, Ленин — Стали-
най партини сэсэн мэргэн полити-
кийн түлөө, бата бэхи эб найрам-
далай түлөө голосоо үгөө.

Российска Федерациин, Украин-
нын, Белоруссин, Грузин, Ка-
захстанай, Прибалтийска респу-
бликануудай ба Карело-Финскэ
ССР-эй арадуудтал адляар, манай
республикын ажалшад агууехэ
вождэ нүхэр Сталинниэ өөрынгөө
түрүүшын депутат болгон хунгаа,
Сталин багшадаа инаг дуратай ба
хизааргүй үнэн байдагаа мэдүү-
лээ. Эсэгэ орондоо, Ленин—Стали-
най партида үнэн байдаг бурят-
монгол арадай эрхм хүбүүд, ба-
сагад нютагайнгаа Соведүүдтэ де-
путатууд болгогдон хунгалтад ба.
Өөһэдүнгөө хунгамалнууды арад
зоннай халуун зүрхэнһөө амаршал-
на.

Нүхэр Сталин арадайнгаа эгил-
гэл найдабаринэ тон үндэһөөр сүг-
нэн, советскэ оронойнгоо улам
халбаран мандахын түлөө, арад
зонойнгоо жаргалта байдалай тү-
лөө асашэ сусалтагүйгөөр тэмсэл-
гын гайхамшаг жэшээ харуулдаг.

Хүсэн түгэлдэр советскэ арад
большевикуудтэ партине тойрон
хэзэ хэзээнэйхнээ нигтаар жа-
саад, агууехэ Сталинэй хүтэлбэ-
рээр коммунизмын түгэс илалта
тэсшэ найдамтайгаар дабшажа
ябана.

1937 оной декабрийн 11-дэ хэлэ-
һэн үгэ соогоо нүхэр Сталин хэлэ-
һэнскэ түхэлэй ажал-абуулагшын
образыэ тон тодоор харуулһан
байна.

«Хунгалтад, арад болбол
өөрынгөө депутатуудхаа ямар
эрилтэ хэхэ ёһотойб гэбэл,—гэжэ
нүхэр Сталин хэлэһэн, — тэдэ-
нэрэй өөһэдүнгөө зорилгонуудай
дээдэ хэмжээндэ байхын тулада,
тэдэнэрэй өөһэдүнгөө худалмэридэ
политическэ обывательнууд боло-
торо доошоо орохогүй тулада,
тэдэнэрэй ленинскэ түхэлэй поли-
ческэ ажал-абуулагшад туйлаа-
да үлэхын тулада, тэдэнэрэй Ле-
нин шэнги тиймэ онор ба тодор-
хой ажал-абуулагшад байхын ту-
лада, тэдэнэрэй Ленин шэнгээр,
байдалдаа тиймэ айдаггүй зүрхэ-
тэй ба арадай дайсадта хайра
гамгүй хатуу байхын тулада, ха-
рэгэй орбо боложо эхилхэдэ ба
горизонт дээрэ ямар нэгэн аюулай
үзэгдэхэдэ, али бүхы уулгар яба-
далһаа, тэрээн шэнги ябадалһаа
сүлөө байхын тулада, али
бүхы уулгаршуу ябадалһаа Ленин
шэнгээр баһал тэдэнэй тиймэ сүлөө
байхын тулада, бүхы плөсүүд ба
минусүүды алиһы талаарны бо-
домжоло ба алиһы талаарны мэдэ-
хэ хэрэгтэй болодог орбо асуу-
далнууды шийдхэгдээ Ленин
шэнгээр баһал тэдэнэй тиймэ сүсэ-
н ба мэгдэлдэггүй байхын тулада,
тэдэнэрэй Ленин шэнги тиймэ
үнэн ба сэхэ байхын тулада,
Ленинэй дурдалдаг шэнгээр өөрын-
гөө арадта тэдэнэрэй дурдалдаг
байхын тулада эрилтэ хэхэ ёһо-
той».

Арадтаа Сталин шэнги үнэн сэт-
хэр алба хэхэ гэсшэ советскэ де-
путат бүхэний уялга мүн.

Коммунистууд ба партийнабэшэ
хүнүүдэй сталинска блогот гай-
хамшагта илалта бүхы советскэ
хүнүүды баясуула, ажалай шэнэ
амжалтануудта тэдэниэ зориг-
жуулаа.

Хүсэн түгэлдэр советскэ арад
большевикуудтэ партине тойрон
хэзэ хэзээнэйхнээ нигтаар жа-
саад, агууехэ Сталинэй хүтэлбэ-
рээр коммунизмын түгэс илалта
тэсшэ найдамтайгаар дабшажа
ябана.

Столицын Сталинска райондо

Столицын Сталинска райондо
декабрийн 17-ой хүнийн эгсэ 12
часта хунгуулин Участково ко-
мисси хунгуулингаа яшик нээ-
гээд, бюллетеньүүды илгэжа ба
голосууды тооложо эхилбэ.

Московско городской Соведэй
депутатта нүхэр И. В. Сталинэй
баллотировалагдан хунгуулин
23-дхи участоготай № 90 окру-
гой территории дээрэ 2.024 хун-
галтад регистрацида оронон бай-
гаа. Тэдэнэр бултадаа хунгал-
тануудта хабаадаба. Тэрэһнээ
гадна, «Голосовалха эрхэ баталһан
үнэмшэлгээр» 1.014 хүн энэ учас-
тогта голосовалһан байна.

Бюллетеньүүдын бултадаа

үнэнтэ гэжэ тоологдоо. 3.038 бюл-
летеньүүд бүхыдөө нүхэр И. В.
Сталинэй кандидатурада үгтэһэн
байба.

Нүхэр И. В. Сталин Московскэ
областной Соведэй дептатта хун-
гуулин № 2 округотай арбан учас-
тогуудаар баллотировалагдаа. Бү-
хы арбан участогуудай хунгалтад
бултадаа—100 процент ерээ гэ-
жэ голосууды тоололго харуулба.

Ондоо тэһнээ ершэн олон хүн энэ
голосованида хабаадааза.

Нэгэдхи участогта 2.306 хун-
галтад регистрацилагдан бай-
гаа. Хунгалтануудта 2.306 хүн —
бултадаа хабаадалсаба. Тэрэһнээ
гадна, «Голосовалха эрхэ баталһан

үнэмшэлгээр» энэ участогта 2.173
хүн голосовалба.

Бүхы арбан участогуудта бюл-
летеньүүд бултадаа үнэнтэ байгаа,
хунгалтад бүгэдээрэн нүхэр И. В.
Сталинга голосуулаа үгөө. Тиймэ-
һээ, нүхэр И. В. Сталин ажалша-
дай депутатуудай Московскэ го-
родской ба Московскэ областной
Соведүүдтэ депутатта нэгэн хана-
лаар хунгалтаба.

Олон зуун бюллетеньүүд дээрэ
Иосиф Виссарионович Сталинга
халуун инагладай, баясхалангай
ба амаршалгын үгэнүүд бэшээтэй
байба.

(ТАСС).

АГУУЕХЭ СТАЛИНАЙ ТҮЛӨӨ

Ажалшадай депутатуудай нюта-
гай Соведүүдтэ хунгаһан хунгал-
танууд хадаа советскэ арадай эб-
дэршэгүй хани барисаа ба мо-
рально-политическэ нэгэдэлэе эли
тодоор гэршэлээ. Улан-Удэ город-
тохи хунгуулин № 6 участоготай
хунгалтад декабрийн 17-до ко-
мунистууд ба партийнабэшэ хү-
нүүдэй сталинска блогот кандида-
дуудай түлөө голосовалхадаа,
агууехэ большевистскэ партидаа,
түрэл, инаг нүхэр Сталингаа
гүнзгүгээр дуралла ба үнэн
байдагаа үшөө дахин харуулба.

Түрүүшын 4—5 часууд соо учас-
тогай хунгалтад бултадаа шахуу
голосованида хабаадаад байгаа.
Эдэнэр Эхэ оронойнгоо түлөө хи-

зааргүй эхэ омогтойгоор түрүү хү-
бүүд, басагадтаа голосуудаа үгөө.

Хунгалтад хэдэн арбаад бюлле-
тень дээрэ өөһэдүнгөө үнэн
найхан ханал болоды бэшэжэ,
советскэ арадай бата нэгэдэл ба
нигта хани барисаа элэрхэйлээ.
«Түрүүшын депутатаар манай
хүндэтэ Иосиф Виссарионович
Сталинниэ хунгаһан. Манай инаг
хани ба багша олон удаан жэл-
нүүдтэ ажаһууха болтогой!» гэжэ
хунгалтадай нэгэн бэшэһэн байба.

Баһа нэгэ бюллетень дээрэ хун-
галта ингэжэ бэшэ: «Комму-
нистууд ба партийнабэшэ хүнүү-
дэй кандидатуудай түлөө голосо-
валхадаа, би арад зоной зол жар-
галай түлөө, коммунизмын түлөө,
бүгэдэарадай кандидат — манай

агууехэ Сталинэй түлөө голосова-
лаа. Манай агууехэ коммунисти-
ческэ парти мандаха болтогой!»

Ондоо бюллетень дээрэ нигэжэ
бэшэгдэнхэй байгаа: «Коммуни-
стууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй
сталинска блогот кандидатуудай
түлөө голосовалхадаа, би комму-
низмын зол жаргал түргэн үзэхы
хүсэнбэ. Атомшигуудта—дай үүд-
хэгшэдтэ үхэл! Дэлхэйдэ — эб
найрамдал! Агууехэ Сталин манда-
ха болтогой!»

Хунгалтадай эдэ үгэнүүд өсонь
агууехэ советскэ арадай хүсэтэ го-
лос, коммунизм тэсшэ этгэлтэй-
гээр дабшажа ябан арайгай го-
лос бүхы дэлхэйдэ ханхиван өс-
ностоно.

А. Хромыл.

Баярта үдэрнүүдэй нэгэн

Декабрийн 17-ой эртэ үглөөгүүр,
Сага бордонойн шангадажа
байбашы, республикынмай столи-
цын улцануудтаар, хүнүүд хүжөө
доруунаар хөөрэлдэн, ишээ ти-
шээ гэршэлэлдэнэ. Улицанууд
хайнхээр шэмэгдэнхэй.

Балтахиновэй улидадхи № 14
дунда хургуули. Хунгуулин № 10
участоготай гаршаг электрын улаан
гэрэлээр яларан, холоһоо харагда-
на. Энэ участоготай зүг бүхэнһөө
хүнүүд эржэл, ержэл байба. Ра-
диоприёмнигоор дамжуулагдан
дуу хүгжэм ханхиван, хунгалта-
ды утгана. Амаралтын талалга
соо хунгалтад газетэ, журналнууды
бонирхон уншана, шатар,
даам табина.

20 минуттагү 6 час болобо.
Олон арбаад хунгалтад сугла-
раад, тэдэнэй дунда үндэр наһатай
үбгэд, хүгшэд, 18-тай боложо,
түрүүшнхөө хунгалтануудта ха-
баадалсахаа эршэн залуушуу-
шы олон.

Участково комиссиин түрүүлэг-
шэ нүхэр Ильин хунгалтадта хан-

дан, нэрхэмэ адьгатамалга — доро
нигэжэ мэдүүлбэ.

«Хүндэтэ хунгалтад! Билэ, со-
ветскэ хүнүүд, Сталинска Консти-
туцияр баталдагдан агууехэ эрхэ
сүлөөнүүдээрээ омогхонобади.
Мүнөөдэр, республикынмай ажал-
шад тэдэ эрхэ сүлөөнүүдэйнгээ нэ-
гыс эдлэн, нютагай Соведүүдтэ эрхм
нүхэлөө хунгахын. Комму-
нистууд ба партийнабэшэ хүнүү-
дэй сталинска блогот эбдэршэгүй
бата бэхинэ үшөө дахин харуул-
хамнай.

Хунгуулин таһагай үүдэн нэгдэ-
жэ, 70 наһатай Зиновей Савелье-
вич Куликов эгээн түрүүлэн хун-
гуулин бюллетеньүүды абажа,
урна руу табиба. Удалуулан за-
луу хунгалтад — Бурмонторгын
мастерскойн стажановканууд К.
Суранова, Е. Ливитина голосова-
лаа.

Гүрэнэй засагай нютагай орга-
нууды хунгалтад түрүүшнхөө
хабаадалсаһанай. Барагшагүй
баяр эдэ хоёр басагадай шэг ша-
райда харагдана. Эдэнэр баярта

үдэрэй хүндэлэлдэ зориулан со-
циалистическэ мурсыондэ эдэб-
хитэйгээр оролсоод, даалгавари-
нуудаа 130—140 процент дүүргэ.

—Эсэгэ ороноо хамгаалгын
Агууехэ дайнда ами бөөс үгтэһэн
советскэ сэрэгшын эхэвнби.
Ажалшадай депутатуудай Улан-
Удын горсоветтэй ба райсоветтэй
депутатууд болохо кандидатуудтэ
голосоо үгэхэдөө, Эхэ оронойнгоо
үшөө эхээр халбаран хүгжэхыс,
дайин сэрэгэй болохогүй үнэн
зүрхэнһөө хүсэнбэ,—гэжэ буура-
саган толгойтой Ольга Никитична
Лавриненко хөөрэнэ.

Хоёрон часай турша дотор 300
гаран хунгалтад өөһэдүнгөө кан-
дидатуудта голосуудаа үгөө. 13
час болотор тус участоготай хунгал-
тад барандаа шахуу голосовалаад
байба.

Манай орон дотор хунгалтанууд-
дай тон демократическаар үнгэр-
дэг, советскэ хүнүүдэй баяр баяс-
халангай оронон байдалда утгадай
байһанинны эндэ харагдана.

Б. Дашнев.

РСФСР-эй Верховно Соведтэ хунгаха хунгуулин Центральна комиссиин составта кандидатууды дэбжүүлгэ

Нүхэр А. Н. Шелепин—Залуушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ
Коммунистическэ Союзһаа кандидат

Декабрийн 18-да, ВЛКСМ-эй
Центральна Комитет РСФСР-эй
Верховно Соведтэ хунгаха хунгуу-
лин Центральна комиссиин составта
комсомолһоо кандидатуры дэбжүүл-
хэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэһэн
ба Залуушуулай Бүхэ-

союзна Ленинскэ Коммунистическэ
Союзһаа ВЛКСМ-эй ЦК-гэй
секретарь Александр Николаевич
Шелепинэй кандидатуры хунгуу-
лин Центральна комиссид
оруулхаар ханамжалан дурадхаха
гэжэ шийдхэһэн байна.

Нүхэр А. Н. Шелепинниэ хун-
гуулин Центральна комиссиин гэр-
шүүн болгон баталха гуйлтайгай-
гаар РСФСР-эй Верховно Соведтэ
Президиумдэ ВЛКСМ-эй ЦК
хандаба.

ВЦСПС нүхэр А. Н. Соловьевы хунгуулин Центральна
комиссиин составта оруулхаар ханамжалан дурадхаба

Декабрийн 18-да, ВЦСПС-эй
Президиум хадаа РСФСР-эй Ве-
рховно Соведтэ хунгаха хунгуулин
Центральна комиссиин составта
ВЦСПС-һээ кандидатура дэбжүүл-
хэ тухай асуудалы профессиона-
нальна союзуудай хүтэлбарилхы
худэлмэрилгшлэй хабаадалга-
тайгаар зүбшэн хэлсэбэ.

Президиумэй засаглан пэхэ
зуураа, ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ нү-
хэр Кузнецов болбол профессио-
нальна организацинууд советскэ
органуудай бүхы хунгалтануудта
энээнэй урда тээ тон эдэбхитэйгээр
хабаадалһан ба партини организа-
цинуудай хүтэлбэри доро хунгал-
тад дунда эмхидхэлэй болон
нигтын-агитационной худэлмэ-

ри үргэнөөр ябуулан байна гэ-
жэ тэмдэглэбэ.

Российска Федерациин Верхов-
но Соведтэ хунгаха хунгуулин
комиссиин составта урда урдын кам-
панинуудтал аяла, ажалла олончи-
нын политическэ ба үйлдэбэрини
саашанхы дэбжэлтын, большевист-
скэ партине тойрон, советскэ ара-
дай агууехэ вождэ нүхэр И. В.
Сталинниэ тойрон нигтаар жагсал-
гын үндэнэ хүнөө дээрэ, политиче-
ческэ үндэр хэмжээндэ үнгэргэгдэ-
хэ ёһотой.

ВЦСПС-эй секретарь нүхэр Оси-
пов, ВЦСПС-эй секретарь нүхэр
Л. Н. Соловьевы РСФСР-эй Ве-
рховно Соведтэ хунгаха хунгуулин
Центральна комиссиин составта

ВЦСПС-һээ дэбжүүлхэ гэгэн дүр-
радхал оруулаа.

Нүхэр Осиповой дурадхал нэгэн
ханалаар дэмжэгдэбэ.

«РСФСР-эй Верховно Соведтэ
хунгаха хунгалтанууд тухай Ду-
римэй» 36-дхи статьягай зохил-
дуулан ВЦСПС-эй Президиум ха-
даа ВЦСПС-эй секретарь нүхэр
Леонид Николаевич Соловьевой
кандидатуры РСФСР-эй Верхов-
но Соведтэ хунгаха хунгуулин
Центральна комиссиин составта
дэбжүүлхэ ба хунгуулин Цент-
ральна комиссиин гэршүүн болго-
жо баталхынь РСФСР-эй Верхов-
но Соведтэ Президиумын гуйха
гэжэ нэгэн ханалаар тогтообо.

Эдэбхитэйгээр хабаадаа

Колхозно партийна эхин организацинуудыг хүтэлбэрлэгээ эрхд найжаруулха

ВКП(б)-ий Иволгин айкомой ээлжтэй IV пленум хаяхал болобо Пленум дээр «ВКП(б)-ий Бурят-Монголой Обкомой III пленум-дунд ба колхозуудай парти-на эхин организацинуудай хүтэлмэринэ найжаруулха талаар аймагтай партийна организацин эхилгонууд гэнэн асуудал зүб-сэн хэлсэгдэе.

Энэ асуудалаар партина айкомой секретарь нүхэр Цырендоржиев эхлэхэл хэлсэгдэе, партина Обкомой пленумий шийдхэбэри хадаа бүх партийна организацинуудай урда партино-эхилхэлэй ба партино-политическ хүтэлмэринэ өөрингөө гол анхаралыг хандуулжа, тэрэнэй үндэнэ нуури дээр колхозуудай партийна хүтэлбэринэ найжаруулха зорилго табия гэбэ. Нүүлэй жэлүүдтэ, — гэжэ эхлэхэл хэлсэгдэе, — колхозуудаймэнай партийна организацинууд нилээд эхээр ургаа. Мүнөө жэжэхэн партийна организацинууд манай колхозуудта үгэ шахуу болоо. Гэхэ зуура, колхозуудыг эхилхэлэй-ажалын талаар бахичүүлхэ, нийтын мал ажалыг хүжөөхэ шухалын шухала зорилгонууд ба мүн бусад зарим асуудалууд урда мэтэ хангалтагүйгөөр шийд-хэгдэнэ.

Саашан, Лениний (Гильберг) ба Буденныйн нэрэмжэтэ колхозуудай партийна организацинуудай хүтэлмэринэ най дүй дүрүүл тухай хөөрхэ зуураа, эхлэхэл хэлсэгдэе, партино-эхилхэлэй ба партино-политическ хүтэлмэринэ найжаруулха зорилго табия гэбэ. Нүүлэй жэлүүдтэ, — гэжэ эхлэхэл хэлсэгдэе, — колхозуудаймэнай партийна организацинууд нилээд эхээр ургаа. Мүнөө жэжэхэн партийна организацинууд манай колхозуудта үгэ шахуу болоо. Гэхэ зуура, колхозуудыг эхилхэлэй-ажалын талаар бахичүүлхэ, нийтын мал ажалыг хүжөөхэ шухалын шухала зорилгонууд ба мүн бусад зарим асуудалууд урда мэтэ хангалтагүйгөөр шийд-хэгдэнэ.

айуудла хүтэлмэринэ. Мүн «Коминтерн» колхозой партийна организацин (секретаринь нүхэр Цыренов) хүтэлмэри доодо хэмжээндэ байха юм.

Партийна олохон организацинуудай хүтэлмэринэ гол дутуу-нууд юуб гэхэдэ, тэдэнэр артынла ажаахыгаа шухала участуудта коммунистуудыг зүбөөр хуваарилан табилгада нулаар анхаралаа табина. XVII партсездын нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организацин 8 коммунистуудхаа суридалаг болобошье, артынла мал-ажал дээрэ нэгшье коммунист хүтэлмэрилнэгүй. «Осоавиахим» колхозой 14 коммунистуудай оройдоо 2-н, Сталиний нэрэмжэтэ колхозой 14 коммунистуудай 3-н малажал дээрэ хүтэлмэрилдэг гэхэ мэтэ байна.

Партийна зарим организацинуудта партийна суглаанууд хаага саг соогоо үнгэргэгдэнэгүй. Ждановой нэрэмжэтэ колхозой партийна организацинда энэ жэлэй 11 харын турша соо оройдоо нэгэ суглаан үнгэргэгдөө. Ворошиловый нэрэмжэтэ, «III пятилетка» колхозуудай партийна организацинуудта 2—3 харын турша соо партийна суглаанууд үнгэргэгдэнэгүй. Суглаанууд дээрхэ гол түлбэ партина айкомой дурдахан ба ажаахын асуудалууд зүбшэн хэлсэгдэе ба партидоторой хүтэлмэринэ асуудалууд хайрагда-даггүй байха юм. Тийхэлээ, партийна суглаануудыг үнгэргэлдэе муугаар бэлэхэдэ, асуудалуудыг зүбшэн хэлсэгдэе доодо хэмжээндэ үнгэргэгдэнэгүй шийдхэбэринүүд абтадаг байна.

Олохон партийна организацинууд коммунистуудай марксистско-ленинскэ хүралсалай асуудалуудыг үшөө нулаар архилнэ. Политбюруулинууд ба кружогуудай заняти олонхи ушарта таахалдаг ба доодо хэмжээндэ үнгэргэгдэдэг.

Эхлэхэлээ болбол агитационно-нийтын хүтэлмэрид, комсомольско организацинуудыг партийна организацинуудай зүгшөө хүтэлбэрлэгдэе, партийна организацинуудай ургалтада байхан горьтойнууд дутууныг элэрүүлэе.

байдал дээрэ хэлэгдэнэ гэршэлнэ. Айкомой секретарьнууд, бюорогой гашууд ба бусад хүдэлмэрилэгшэд колхозуудта гара-хадаа партийна организацинуудай хүтэлмэринэ үнэгшгөөр хонирхо-доггүй байна. Партина айком хадаа колхозуудай зарим партийна организацинуудай хүтэлмэринэ най дүй дүршэлыг нулаар шэнжэлдэг ба согсолдог байха юм.

Эхлэхэл тушаа хамта 16 хүн үгэ хэлсэгдэе. Тэдэнэр хадаа колхозуудай партийна эхин организацинуудай хүтэлмэринэ найжаруулха тухай практическа дурдахалуудыг оруулаа, партийна эхин организацинуудай ажал-ябуулгыг ба колхозно партийна организацинуудай хүтэлмэринэ партина айкомой хүтэлбэрлгын дутуу дундануудыг хурсаар шүүмжэлсэг.

Буденныйн нэрэмжэтэ колхозой партино-эхилхэлэй секретарь нүхэр Астраханцев, «Улаан Оронго» колхозой партийна организацин секретарь нүхэр Балмаев, айкомой пленумэй гашүүн нүхэр Борисов, Хрущевый нэрэмжэтэ томодогтохон колхозой правленийн түүрүүлгш, пленумэй гашүүн нүхэр Михалев, Лениний нэрэмжэтэ колхозой партино-эхилхэлэй секретарь нүхэр Балчинов ба бусад үгэ хэлсэгдэе. Тэдэнэр өөхэдэнгөө организацинуудай хүтэлмэринэ дутуу дунданууд тухай тогтохо зуураа, партина айкомой зүгшөө партийна эхин организацинуудта багаар тууламжа үзүүлэн тухай, партина айкомой ба тэрэнэй таагууд профсоюзна ба комсомольско организацинуудыг нулаар хүтэлбэрлэгдэе тухай шүүмжэл хэлэнэ байна. Гадна, эндэ партина айкомой хүтэлбэрлэгшэдэй колхозуудта гарахадаа гол түлбэ ажаахын асуудалуудыг хонирхо-дог, партийна организацинуудай партино-эхилхэлэй ба партино-политическ хүтэлмэринэ найжаруулха тухай хэлэгдэнэ байна. Жэжээхэлээ, айкомой пропагандист нүхэр Михалев тоосото хунгуулины партийна суглаа бэлэххын тулада МТС-тэ гара-хан аад, энэ хэрэгтэ халирхайгаар хадаа, партийна организацин хүтэлмэринэ ба МТС-эй ажал-ябуулгада байхан горьтойхонууд дутуу дундануудыг гүйсэд элэрүүлхэ ябадалда партийна организацинда тууламжагүй байшоо.

Колхозуудай эхин организацинуудыг хүтэлбэрлэхэ ябадала дутуудай, партино-эхилхэлэй ба политическ хүтэлмэринэ доодо хэмжээндэ байханаа энэ түрүүн партина айком гэмтэй байна. Гэбэшье, нүхэр Цырендоржиев өөргөө шүүмжэлэх багатайгаар эхлэхэлээ хэлсэгдэе тэмдэглэхэ хэрэгтэй байна.

Пленум болбол шүүмжэлэх ба өөргөө шүүмжэлэх туг доро үнгэргэж, ВКП(б)-ий Обкомой пленумэй шийдхэбэринэ дүүргэхэ практическа хэмжээнүүдэ хараа-лаа.

объективнэ ёһоор эбсэжэ шад-хаар бэшэ болобо, тэндэл, тийхэл бэл болдог байна». (тэндэ, нюур 372, хэлбэл III).

Тиймэлээ гүрэн хадаа общест-веннэ хүгжэлтын мэдээлэ шадата тэрэнэй продуктнэ мүн. Гүрэн хадаа общественнэ хавша ба эбсэ-шэгүй ангиууд—мүлжэгшэд ба мүлжэгдэгшэд болон хахархадан ангиуудтай зурилдөөнэй эбсэ-шэгүй продукт болон бин болохон байха юм.

Гүрэн болбол хоёр харша ондоо ангиуудай интересүүдэ эбсүл-дэг анги дээрхэ хүсэн мүн хэ-бэртэйгээр буржуазна «эрлэмтэ-дэй» хэлэдэг багаламжануудыг Лениня эрд буруушаана. Гүрэн гэжээ нэгэ ангини үгтөөдээ дар-лаха орган мүн гэжэ Лениня ба-римталан харуулна. Ангита, анта-гонистическэ обществодо гүрэн хадаа үсөөхидын олохидыг, мүл-жэгшэднэ мүлжэгдэгшэднэ дар-лагын, мүлжэлгын, хүсэрхэлгын орган байхан ба байнашье.

Эзэрхэн зонхилго анги ха-даа тусгаар апаратай (арминн, полициин, чиновниственн, тур-мын, сүүдэй г. м.) тууламжаар дарлагдана ангиуудай эсэргү-сэлтэ дараа гэжэ Лениня тэм-дэлсэг.

Гүрэн дотор ангини тэмсэлэй хурсадалагай эзгээр, буржуазна ороонуудай булмтархы эрмэлз-лэй ба тэдэнэй хоорондох эсрэг-эй атаа мээрхэлгын шангада-най эзгээр гүрэнэй засагай

Прибайкальска айкомой пленум болоо

ТУРУНТАЕВО (Манай селькор-ноо телефоноор абтаба). Декаб-ринь 9-дэ ВКП(б)-ий Прибай-кальска айкомой IV пленум боло-бо. Пленум дээрэ «Колхозно пар-тийна эхин организацинуудай бай-дал ба тэдэнэй хүтэлмэринэ саа-шадан найжаруулха зорилго» тухай партина айкомой секретарь нүхэр Стрельниковэй эхлэхэл зүбшэн хэлсэгдэе.

Эхлэхэл тушаа 11 коймунист-нууд үгэ хэлсэгдэе.

Пленум хадаа колхозуудай партийна эхин организацинуудай хүтэлмэринэ найжаруулха дэлгэрэн-гы шийдхэбэри абтаа.

Г. Н. Колмаков.

Пропагандистнуудай семинар

«ВКП(б)-ий түүхын Хурянгы курсы», Агууэхэ вожднор Лениня ба Сталиний биографинуудыг шу-далха кружогуудыг, политбюруу-линуудыг хүтэлбэрлэгшэдэй семинар ВКП(б)-ий Мухаршэбэрэй айкомой парткабинетдэ болобо.

Тус семинарта «ВКП(б)-ий түүхын Хурянгы курсы» 3-дахы, 10-дахы бүлэгүүдээр заняти яажэ үнгэргэхэб, ВКП(б) хайшан гэжэ байгуулагданхайб гэсэн темэ-нүүдээр пропагандистнар методич-ческа эхлэхэлүүднэ шагнаа. Нүүл-лэргэ, партийна хүралсалгаар үн-гэргэшэ харын дүн гаргагдахан, пропагандистнарай хүтэлмэринэ дүй дүршэл абалсалгаар хөөр-лөөн болохон байна.

Мүн семинарта хабаадалсагшад хадаа пропагандистнэ үгэ хэл-лэргэ, партийна хүралсалгаар үн-гэргэшэ харын дүн гаргагдахан, пропагандистнарай хүтэлмэринэ дүй дүршэл абалсалгаар хөөр-лөөн болохон байна.

Эрийсхэ лекторхойл эрхэн манэ олохонго, Загнрай аймагтай Совет-дэ депутатта кандагт Мария Доб-рынина шийдхэбэри хуулаа ста-хановска вахтада жасаад, үдэр бүр-и хоёр нормо дүүргэдэг байгаа. Зураг дээр: электромониториста Мария Добрынина модо хөрөөдэжэ байна.

М. Минеевэй фото.

Прессюзна организацинуудай тоосото-хунгуулины суглаанууд

БМАССР-эй шийдхэбэри хадаа эдэ-хөөлэй промшлелхонин хүдэл-мэринэ профсоюзна организацинууд тоосотонд ба хунгуулинууд эхлэ-лээ. Тоосото-хунгуулины суглаа-нууд профсоюзнуудай 10-дахы сээ-дын шийдхэбэринэ ямараар бэлүүл-жэ байхана шийдхэбэри болохо ёһотой. Декабринь 1-нээ хойшо арба гаран предприятияудта тий-мэ суглаанууд үнгэргэгдөө.

Республиканы шийдхэбэри хадаа эдэ-хөөлэй промшлелхонин Министертнэ Сухын арнайа заводтохы профсоюзна-цины тоосот, хунгуулины сугла-лаан завкомойнгоо хайнэ хүдэлмэ-ринэ эли тодоо харуулаа.

Эндэ социалистическэ мүнөөсөө хүтэлбэрлэгшэ нелондо жалайхилээ нилээд найжархан байна. Заводой коллектив жалайхилээ тусомые Ста-линска Конституциян Үдэр хүрэтэр дүүргэхэ гэсэн уялгаа ноябрийн 20-до дүүргэжэ шадаа.

Хүдэлмэринэ дүй дүршэл техни-ческа хүралсал амхилхэгдэе ан-харал табилгаа ашаар, түрүү стахановцуудай хүтэлмэринэ дүй дүршэлыг бугалын шадабери бол-гожо байна.

«Советскэ наука» гэжэ издатель-ство А. Я. Синицкийн — «СССР-эй дээдэ хургуулины профессорско-багшанарай кадрнууд» гэнэн ном хэблэхэ гаргаа.

Энэ ном доторхи тоо барим-танууд манай орондохы аралай гэгээрэлэй угаа эхээр халба-ран мандахан тухай тодорхойгоор хэлсэгдэе. Революцины урда тээхи Россия оройлоол 100 дээдэ хур-гуулинууд байгаа. Тэдэнээ 6655 багшанар хүдэлмэринэ. Мүнөө гансахан Москвада 88 дээдэ хур-гуулинууд бин, тэдэнээ 17500 про-фессорууд ба багшанар науучно-педагогическа ажал-ябуулга бэ-лүүлнэ. 1947—1948 онуудай хүрал-салай жэлэй эхэндэ СССР дотор 788 дээдэ хургуулинууд байба. Тэ-дэнээ 689 мянган студентүүд хү-ралсала. Эдэ хургуулинуудта 75 мянга шахуу профессорууд, до-центүүд, ассистентүүд ба багша-нар науучно-педагогическа хүдэлмэ-ри ябуулаа.

1950—1951 онуудай хүралсалай жэлдэ студентүүдэй тоо (заочнай

Гэхэтэй хамта, суглаан дээрэ шүүмжэлэл ба өөргөө шүүмжэл-лэл үргэсгөөр дэлгэржэ, завкомой хүдэлмэринэ дутууныг тэмдэ-лэгдэе. Профсоюзнэй гашүүд нүхэд Осокина, Михайлова, Ладжжир-ская болон бусад хүдэлмэринэ гэр байрануудай занхбарилга хэжэ хүдэлмэринэ завкомой хангалта-гүйгөөр хүтэлбэрлэхэ байхнэ шүүмжэлсэг. Мүн заводой даргада худалдаа наймаанай хүдэлмэринэ муугаар ябуулагдалаг, заводой клубай халалтай байдаг тухай тэмдэглэгдэнэ байна.

Хорбод хүн үгэ хэлсэгдэе, дута-далуудыг усадхаа хэмжээнүүднэ дурдахаа.

Мүн Улан-Удын Железнодорож-но районной промкомбинятай мест-комой тоосото-хунгуулины сугла-лаан хүсэд бэлэлхэлгүйгөөр үнэг-рэгдөө. Тоосото эхлэхэл тухай минл 6 хүн үгэ хэлсэгдэе. Месткомой түүрүүлгшнэ эхлэхэлээ шүүмжэ-лэл багатайгаар тэйн дээрхэ сугла-лаанийн идеяна доодо хэмжээндэ үнгэргөө.

Союзна республикануудтай дээ-дэ эрдэм болбосоролой хүгжэлтын асарыг эхэ амжалтанууд хадаа ле-нинско-сталинскэ национальнэ по-литикын бадаран мандалгын, Со-ветскэ Союзын аралуудай хани ба-рысаанай бэхилжэлнэ томоотоо гэршэ мүн.

Жэжээхэлээ, мүнөө гансахан Дунда Азийн республикануудта ба Казахстанда 75 дээдэ хургуу-линууд бин, тэдэнээ 42 мянга гаран студентүүд хүралсала.

Революцины урда тээ дээдэ хур-гуулинуудта тон үсөөн эхэнэрүүд хүралсадаг хэн. Эсгэр ороомоо хам-гаалгын агууэхэ дайнай урда тээ Советскэ Союзын дээдэ хургуулины студентүүдэй дунда эхэнэрүүд 49,3 процент, дээдэ хургуулинуудай профессорууд-багшанарай дун-да — 35 процент, аспирантуудай дунда — 43 процент болохон байна.

Искусствын ба литературын талаар Сталинска шангуудыг олохо ССР Союзий Министруудэй Советэй оаргэдэх Комитетэ

1950 оной Сталинска шангуудыг олохо зохиолуудыг абаха тухай

Искусствын ба литературын та-лаар Сталинска шангуудыг олохо Комитет 1950 оной Сталинска шангуудыг олохо зохиолуудыг хуулен абаа.

Сталинска шангуудыг олохо гэ-жэ олонийтын ба творческэ орга-низацинуудай, министерствонууд-дэй, ведомствонуудэй ба научна эм-хи зургаануудай табилхан, искус-ствын ба литературын түгсэ зо-хиолууд хаража үзэгдэхөөр абта-на.

1950 оной Сталинска шангуудыг олохо тухай бүхы дурдахалуудыг нимэ адресаар элгэхэ гэбэл: г. Москва, проезд Художественно-го театра, д. 3, Комитет по Ста-линским премиям в области иску-ства и литературы при Совете Министров СССР.

Искусствын ба литературын та-лаар Сталинска шангуудыг олохо Комитет 1950 оной Сталинска шангуудыг олохо зохиолуудыг хуулен абаа.

1950 оной Сталинска шангуудыг олохо тухай бүхы дурдахалуудыг нимэ адресаар элгэхэ гэбэл: г. Москва, проезд Художественно-го театра, д. 3, Комитет по Ста-линским премиям в области иску-ства и литературы при Совете Министров СССР.

1848—51 онуудай революци хадаа шэнжүүд согсолонуудыг ба тобшололнуудыг хэдын түдэ-баян материалнуудыг үгөө. Эдэ шэнэ согсолонуудыг «Лун Бона-партын арбаймадахи бромьер» гэнэ брошюра соогоо Маркс 1852 ондо хэлэн байгаа. Урданда болохон бүхы революцинууд им-галт гүрэнэй хуушанай машинэ наркуулдаг байгаа, харин тэрэ-нийне бута сохио ба хандаргала хэрэгтэй гэнэ тобшололол Маркс эрэнэ. Пролетариатай революци хадаа өөрингөө бүхы хандаргала хүсэнүүдэ буржуазна гүрэнэй засагта эсэргүү табиха ёһотой.

Марксын энэ тобшолол хадаа гүрэн тухай марксынын бургаал соох гол шухалын мүн гэжэ Лениня тэмдэлсэг.

Буржуазна гүрэнэй машинэ эблэхэ тухай марксистска бурга-лыг саашадан хүжөөхэ зуураа, Лениня заагаа: энэ машинэны бу-тасохилой, тэрэнийн эблэхэ—«аралай болодо интерес мүн байна...түгтэй тарыхалтай хэйн уриадшаланг усовин мүн байна, харин тийнхэ союзгүйгөөр демо-кратн батабыш ба социалистич-ескэ шэнэхэн байгуулаа туйла-даггүй».

Буржуазна гүрэнэй машинэ эблэхэ ябадалыг шухала байха-ныг зааха зуураа, Маркс болбол гүрэн тухай өөрингөө бургаал ху-гжэлтэдэ асарыг эхэ алхам урс-

„ГҮРЭН БА РЕВОЛЮЦИ“ ГЭНЭН В. И. ЛЕНИНЭЙ ГЕНИАЛЬНА ЗОХЁОЛ

«Гүрэн ба революци» гэжэ ном Ленинямын алигтэ эхэ зохиолуудта хамаалана. Тус ном соо гүрэн тухай марксистска бургаалай классическа найруулгыг ба дам саашанхи хүгжэлтэ тодорхойлон үгтүүлэн байха юм.

Энэ гайхамшадта зохиолоо Лениня 1917 оной август—сентябрь харада бэшэ хэн. Энэ хадаа социалистическэ революцины хүгжэл бадаржа байхан үе байгаа.

Социалистическэ революцины ойротжо байхан условинуудта «Гүрэн тухай асуудал теоретическэ болон мүн практическэ-политическэшье талаараа мүнөө үедэ онсо шухала болохо, гэжэ Лениня бэшэ хэн (В. И. Лениня. Зохиолууд, том XXI. хэлбэл 3, нюур 369).

II Интернационалай оппортуни-стинууд гүрэн тухай революцинон марксынын бургаалыг буржуазин ашаг тулада хазагайруулахын ту-лада, марксынын энэ бургаалай революцинон удыг үгэ хэдын тулада багачи хусэ гаргалхан юм. Оппортунистууд болбол ан-гийн тэмсэл тухай, социалистич-ескэ революци тухай, пролета-риатай диктатура тухай, гүрэн тухай Марксын ба Энгельсын бургаалыг сүм буруушаан арасаа ябадала хүрэнэн байха юм.

Тиймэлээ гүрэн ба революци „БҮРЯТ-МОНГОЛЫ ҮНЭН“ 2. 1950 оной декабрийн 20.

тухай марксистска бургаалыг социалистическэ революцины ил-тын түлөө тэмсэлдээ хурсад-хаха, тэрэнийн оппортунистическэ бузар булайнуудхаа эсбэрлэхэ, гүрэн тушаа пролетариатай зор-илгыг тодорхойло гэжэ онсо шухала удхашанартай байгаа.

Лениня болбол «Гүрэн ба рево-люци» гэнэн зохиол соогоо эдэ зорилгонуудыг элээр тодорхойло-хон байха.

В. И. Лениня хадаа гүрэн тухай марксынын бургаалыг марксы-нын али бүхы дайсады, оппорту-нистуудай хазагайруулха, бу-зарлаха гэнэн бэлэлгэнүүдхэ ар-шалхан байна. Лениня хадаа ре-визионистнуудыг, реформистнуудыг ба социал-шовинистнуудыг эсэстэй хүрэтэр элшэлэн со-хёол, гүрэн тухай марксынын бургаалыг пролетариатай ангини тэмсэлэй шэнэ ушар байдалда эс-сэн мэргэнээр улам хүгжөөхөн байха юм.

Лениня болбол гүрэнэй гол удха тухай ба тэрэнэй бин болодог тухай асуудалаа научна комму-низмын үндэнэ нуури табигшад Марксын ба Энгельсын хандадаг хандалыг өөрингөө номой түрүү-шын хуудалануудта хэлбэршэ-гүйгөөр удаа дараалан харуулаа.

Марксынын хараа дээрхэнэ, — гэжэ Лениня бэшэе, — «Гүрэн ха-даа ангиуудай зурилдөөнүүдэй эбсэ-шэгүй байханай продукт ба үзэгдэл мүн. Гүрэн хадаа хаана, хэзээ ангиуудай зурилдөөн

Үбэлдөө малай эдихэ тэжээл хайшан гэжэ буйлуулхаб

Малай үбэлжэлгье 1950—51 ондо амжалттайгаар үнэргэлтэ малай нитын ашаг шэмэтэ мал-малай хүгжөөх гурбан жэлэй түс-бэй дүүргэлтэн шухала нүхсэл болно.

Дүүрүгдэһэн бочко руу уурал та-бигдаха зэргэтэй. 30—40 минута үнэргэлт хойно, хэршэгдэһэн хо-лоомы дулаасуулаад, ууралтай хүрэнгүй гарадаг болоходоно, ууралын хаагдаха байна.

Удаань, 10—12 часай турша соо холоомоого тогоон соонь байлгах, һүүлээрнэ тэрэнээ элдэб тэжээл-тэй: хэршэгдэмэл корнеллодуудтай, талханай нагшаданай холимо, бүлээн зандань малдаа үгэхэ хэ-рэгтэй.

Холоомо буйлуулха хоёрдохон арга хадаа тэрэннэ өөрыгөөрнэ дулаасуулга болоно.

Модор, шулуугаар хиринисээр хэргэлэн траншей болон нүхэн соо гү, али тусгаар байра соо холоо-мы өөрыгөөрнэ дулаасуулхын тула хэжэ ёһотой. Хэршэгдэһэн 100 килограмм холоомо бүхэндэ 1,1 кубическ метр траншей хэрэг-тэй. Траншейн гүнзэгтэ ба үргэ-нинь 1,5 метрээ бага байхгүй.

Тийн үдэр бүхэндэ бэлэн тэжээл-тэй байхын тула тракшейгээ 4—5 тайаг болгон хубааха хэрэгтэй.

Отделени бүхэндэнь нэгэ сүүдэх соо хүсэд хүрэхэ тэжээл хэргэдэ ёһотой. Тэрэннэ 20—25 сантиметр зузаантайгаар олон дахбар болгон хэжэ, тийхэдэ 100 килограмм хэр-шэгдэһэн бүхэндэ 7—8 хүнэг уба хээд, һайнаар хулаһанай һүүлээр шангаар дараха ёһотой.

Хүйтэн уһаар норгоходо өөрөө дулаасалгань 1—1,5 сүүдэх хүр-гэн удаардаг байна. Тийхэндэ 25—30 градус хүрэтэр бүлэсэһэн уһаар норгохо шухала. Траншейн хэжэ бүхэ таһагуудыг хабтагайгаар хабхаглаад, дээрэһэнь шоройгоор, холоомоор хушааха хэрэгтэй юм.

3—4 үдэр үнэргэлт хойно хэр-шэгдэмэл холоомын температурна 30—40 градус хүрэтэр дээшлэх, мүн бариган хилэмнэй үнэртэй болохо байна.

Тэжээлэй шарань һайжаруу-лын түлөө хэршэгдэмэл холоомон-д нагшадан, мүн ондоошье кон-центрированнэ тэжээл, хэршэгдэ-һэн корнеллодуудыг үбэнэй талха холимо хэжэ ёһотой.

Холоомо бэлдэхэ 3-дахн арга хадаа извёстковий раствор соо буй-луулга болоно.

Энэниин хэжын түлөө нэгэ про-центиз извёстково һүн бэлдэхэдэ-дэг юм. Тэрэнэй тула 100 литр уһанда 1 килограмм һайн извёст-ко хэжэ ёһотой. Һүүлээрнэ тэрэн соо хэршэгдэмэл холоомо хээд, 1 часай турша соо байлгах юм.

Тэрэнэй удаа хэршэгдэһэн уһан-һаань гаргаад, хабтагай дээрэ хэжэ, нойтмын һээрээхэ хэрэгтэй.

Үбэнэй талха бэлдэхэһын тула үбнэ холоомо хэршэдэг машиннар хэршэд, удаань бүри бутархай-гаар хэршэдэг машинаар хэршэд, тэрмэдэ татажа, зөөлөн, бутархай болгодог юм.

Сагаан хүйтэнэй үдэ үбэнэй хэршэдэһэн хатааггүй хэршэгдэхэ болохо. Үбэнэй талхы гахай-нуудта, шубуудта, бүхы түрэлэй жэжэ малда бусад тэжээлэй хо-лимо норгоод, эдүүлхэдэ болоно.

Концентрированнэ тэжээлэй эхлэн хубинэ энэ талхаар нэлэхэдэ бо-лохо байна. Жэшэнь, 1 кило-

Специалистын зүбшэл

дүүргэдэһэн бочко руу уурал та-бигдаха зэргэтэй. 30—40 минута үнэргэлт хойно, хэршэгдэһэн хо-лоомы дулаасуулаад, ууралтай хүрэнгүй гарадаг болоходоно, ууралын хаагдаха байна.

Удаань, 10—12 часай турша соо холоомоого тогоон соонь байлгах, һүүлээрнэ тэрэнээ элдэб тэжээл-тэй: хэршэгдэмэл корнеллодуудтай, талханай нагшаданай холимо, бүлээн зандань малдаа үгэхэ хэ-рэгтэй.

Холоомо буйлуулха хоёрдохон арга хадаа тэрэннэ өөрыгөөрнэ дулаасуулга болоно.

Модор, шулуугаар хиринисээр хэргэлэн траншей болон нүхэн соо гү, али тусгаар байра соо холоо-мы өөрыгөөрнэ дулаасуулхын тула хэжэ ёһотой. Хэршэгдэһэн 100 килограмм холоомо бүхэндэ 1,1 кубическ метр траншей хэрэг-тэй. Траншейн гүнзэгтэ ба үргэ-нинь 1,5 метрээ бага байхгүй.

Тийн үдэр бүхэндэ бэлэн тэжээл-тэй байхын тула тракшейгээ 4—5 тайаг болгон хубааха хэрэгтэй.

Отделени бүхэндэнь нэгэ сүүдэх соо хүсэд хүрэхэ тэжээл хэргэдэ ёһотой. Тэрэннэ 20—25 сантиметр зузаантайгаар олон дахбар болгон хэжэ, тийхэдэ 100 килограмм хэр-шэгдэһэн бүхэндэ 7—8 хүнэг уба хээд, һайнаар хулаһанай һүүлээр шангаар дараха ёһотой.

Хүйтэн уһаар норгоходо өөрөө дулаасалгань 1—1,5 сүүдэх хүр-гэн удаардаг байна. Тийхэндэ 25—30 градус хүрэтэр бүлэсэһэн уһаар норгохо шухала. Траншейн хэжэ бүхэ таһагуудыг хабтагайгаар хабхаглаад, дээрэһэнь шоройгоор, холоомоор хушааха хэрэгтэй юм.

3—4 үдэр үнэргэлт хойно хэр-шэгдэмэл холоомын температурна 30—40 градус хүрэтэр дээшлэх, мүн бариган хилэмнэй үнэртэй болохо байна.

Тэжээлэй шарань һайжаруу-лын түлөө хэршэгдэмэл холоомон-д нагшадан, мүн ондоошье кон-центрированнэ тэжээл, хэршэгдэ-һэн корнеллодуудыг үбэнэй талха холимо хэжэ ёһотой.

Холоомо бэлдэхэ 3-дахн арга хадаа извёстковий раствор соо буй-луулга болоно.

Энэниин хэжын түлөө нэгэ про-центиз извёстково һүн бэлдэхэдэ-дэг юм. Тэрэнэй тула 100 литр уһанда 1 килограмм һайн извёст-ко хэжэ ёһотой. Һүүлээрнэ тэрэн соо хэршэгдэмэл холоомо хээд, 1 часай турша соо байлгах юм.

Тэрэнэй удаа хэршэгдэһэн уһан-һаань гаргаад, хабтагай дээрэ хэжэ, нойтмын һээрээхэ хэрэгтэй.

Үбэнэй талха бэлдэхэһын тула үбнэ холоомо хэршэдэг машиннар хэршэд, удаань бүри бутархай-гаар хэршэдэг машинаар хэршэд, тэрмэдэ татажа, зөөлөн, бутархай болгодог юм.

Сагаан хүйтэнэй үдэ үбэнэй хэршэдэһэн хатааггүй хэршэгдэхэ болохо. Үбэнэй талхы гахай-нуудта, шубуудта, бүхы түрэлэй жэжэ малда бусад тэжээлэй хо-лимо норгоод, эдүүлхэдэ болоно.

Концентрированнэ тэжээлэй эхлэн хубинэ энэ талхаар нэлэхэдэ бо-лохо байна. Жэшэнь, 1 кило-

грамм концентрированнэ тэжээлэе 1 килограмм үбэнэй пайн талхаар нэлэхэ болоно. Витаминуудайн үхэхэгүйн тула үбэнэй талхы ууралтуудыг болохогүй.

Үбнэ тэжээл гамтайгаар ба зүбөөр гаргалга хадаа малажа-лай хүдэлмэрилэгшэдэй гол анха-ралда байха ёһотой. Үбнэ тэжээ-лын хоролтодо оруулхагуйн тула үдэр бүхэндэ тэмсэхэ шухала. Малдаа тэжээлнэ хүл доронь хаяжа үгэхэ болохогүй, юундэб гэхэдэ, зарим хубинь гшхэгдэжэ, хэрэггүй болодог байна. Тиймнээ малай байрыг кормушка ба тэб-шээр хангаха гэжэ тэжээл арбил-хада туһалха юм.

Михинэй малда эдүүлхын тула тусгаар буйлуулха хэрэгтэй. Юун-дэб гэхэдэ, михинэ ехэ тооһотой ба элдэб холмсотой байдаг. Михинийн тооно арилгаһын түлөө тэрэннэ заабол норгохо ёһотой. Хэрбээ тэрэ тооһонь арилгагуйн наа, малай амилдаг органуудта орожо, гэмтэхэ байна.

Тийхэдэ корнеллодууд ба хар-табын шоройһын сээрлээд, томо бэшээр хэршэдэг юм.

Саг соогоо хуряагдаһан, түргэн, һайнаар хатаагдаһан ба зүбөөр хатаагдаһан үбнэ, млангаа клевер, люцернэ мэтын бобово но-гоонууд, тимфеовск мэтын залаа-та ноогоонууд тэжээлээр, минераль-на, зүйлнүүдээр, белогууд ба витаминнуудаар элбэг тула үбэлэй үдэ малай һайн тэжээл болоно.

Иймэ үбнэ малда эдистэй бол-гоһын тула, түрүү колхозууд тэрэ-ннэ тэрмэдэжэ, талхан болгодог. Хүйтэн байрада байһан үхэр бөө дулаасуулхын тула сүүдэх соо тэжээлэй 1—2 едннцэ дулаага-гаргалшад гэжэ наачна шэнжэ-лэгээр мэдэгдэ. Энэ юу харуу-лаб гэхэдэ, дулаагдаагүй байра-да байһан 80 толгой мал 50 тоно дунда шанартай үбнэ нэгэ үбэл соо үлүү ехы эдихэ байна.

Хэрбээ энэ тэжээл эдүүлээд, дулаан байрада байлгаа наа, эдэ үеэлдэ 40 мянган литр һүн гү. үхэрбээ 40 центнер мяхан абтаха жэшээтэй.

Мүн мал хүйтэн уһаар уһаагда-даг байгаа наа, уһаа дулаасуул-хын тула эхлэн тэжээл гаргалшад-дэг юм. Жэшэнь, 2 хүнэг хүйтэн уһа 10 градус хүрэтэр дулаасуул-хын түлөө 0,5 килограмм нэмэлтэ үбнэ хэршэгдэхэ ушартай.

Бурят-Монголой зооветеринар-тудай багша нүхэр Нуринский бол-бол малай уһа уһа дулаасуулдаг автоматическ уһалалга хэжын тула тусгаар барилга түхэрхыг дурдханаа байна. Тиймнээ ма-най колхозуудай зорилго хадаа энэ установкаһыг үргөөр хэрэг-дэхэ ябадал болоно.

Тэжээл гамтайгаар хадагалта, һайнаар буйлуулга ба зүбөөр хэр-шэгдэхэ хадаа нилээд ехэ хэмжээ-нэй тэжээл арбилха, малайнгаа үбэлжэлгье һайнаар үнэргэхэ, тоо толгойһыг олошуулха ба ашаг шымьнэ дээрүүлхэ арга боломжо колхозуудта олгохо бай-байна.

К. Хангалова, БМАССР-эй хүдөө ажайхын Министрствын хүдөө ажайхын пропагандын Уп-равленийн ахалгаша зоотехник.

Зураг дээр: ПВЗ-гэй эд-шухалгын цехын эрхм мастер Юматин Егукешев (баруун гарһаа) эрхм стахановец-гурбануутан М. Чимитовта малайи да-талыг хабсаргаха тухай заажа байна. М. Минеевэй. фото.

Шпалозаводой хидой амжалта

Сэлэнгын шпалозаводой коллек-тив жэлэйнгэ түсэб амжалтатай-гаар дүүргэ. Мүнөө түсэбөө гад-дуур 50 мянган хэжэ шпал хөрөө-дэхэ гэнэн уялга абаад, декабрин 11 болотор 22 мянган хэжэ шпал гаргаа. 1950 он соо 1946 онойхиноо 5 дахин ехэ шпал хөрөөдэгдэхэ байна. Мүн 1949 ондо шпал хөрөө-дэгдэ нэгэ шпал станок табижа, тус-заводойнх машиннынгаа бүхы хүс-сы зүбөөр хэршэгдэ. Станок дээрэ хүдэлмэрилдэг нүхэд Е. Мальцева,

Н. Сергеева, Е. Гладышева ба бу-сад ажалайнгаа темпын нилээд дээшлүүлэн, эрхм шанартай про-дукци үйлдэбэрилэн гаргана. Тэрэ-шэлэн декабрь нара соо 256 вагон ашаха ёһотой байһан аад, 300 ва-гон ашаа зорилготойгоор комму-нист Павел Иванович Борисовай хүтэлбэрилдэг ашгалын бригада эсшэ сусаагүйгөөр ажаллажа, үдэрэйнгөө нормые 180—190 про-цент хүрэтэр дүүргэжэ.

П. Петров.

Миллион түхэриг түсэбөө галуур...

Улан-Удын хилэмнэй комбина-дай хүдэлмэрилдэг нутагай Сове-дүүдтэ һунгаха һунгалтануудай үдэрэй хүндэлэлдэ дээшлүүлэгдэ-һэн уялгануудыг абаа нэн. Тийнхэд, Ленинградска хилэмн-нэй заводой стахановецүүд нүхэд Бондаренко ба мастер Бор-тановскийн түрүү методые эрхмээр шудалжа, опово сэнгээр жэлэй-

гээ түсэб уридшалан, декабрин 13-да дүүргэжэ, 10 тоно талха ба 60 мянган киловатт-час электро-энергии алмаа.

Мүн тус комбинадай коллектив шэнэ жэл хүрэтэр түсэбөө галуур нэгэ миллион түхэриг гүрэндөө оруулха уялга абаад, эрхмээр хү-дэлмэрилжэ байна.

И. Новиков.

Мүрысөөнэй дүнгүүд

Бурят-Монголой АССР-эй фи-нансуудай Министрствын ба фи-нансово-банкын хүдэлмэрилэгшэ-дэй профсоюзай обкомой хамтар-ган засадан хаяхан боложо, рес-публиканы финансова органуудай социалистическэ мүрысөөнэй мүнөө жэлэй 9 нарын дүнгүүдэ гаргаа. Тус засадан хадаа социалистичес-кэ мүрысөөндэ абһан уялгана дүүргэхэ талаар финансова хүдэл-мэрилэгшэд эхлэн амжалтануудыг туйлаа гэжэ тэмдэглэжэ.

Жэшэнь, Зэдын аймагай Дирес-тэйн сомоной нагоовой агент нүх-эр Налетов, Ушөөтэйн сомоной на-гоовой агент нүхэр Цыремпилов гшгэд арад зоной дунда социали-стическэ мүрысөө үргөөр дэлгэ-рүүлһэнэй ба нинтэ-ойгууламжын хүдэлмэри шадабаритайгаар абууланай ашаар, мүнөө жэлэй

хүдөө ажыхын налог суглуулгыг нообрин 1-дэ сүм дүүргэһэн ба өөһэднэгөө уастогуудта дохыо гаргангүйгөөр, арад зоноо орохо мүнэг элсүүлгын кварталыа түсэ-бүүдэ дүүргэһэн байна.

11-дахн кварталай түсэбүүдэ үлүүлжэ, социалистическэ мүры-сөөнэй услоннуудыг амжалтатай-гаар дүүргэһэнэй тоодо: Хорин аймагай гүрэнэй олоо оруулгын ахалгаша инспектор нүхэр Пути-пчев, БМАССР-эй финансуудай Министрствын гүрэнэй олоо оруулгын таһагай бухгалтер нүхэр Горбунова болон бусад оролоно.

Мүрысөөндэ шалгарһан финан-сова хүдэлмэрилэгшэд Министрст-вынгээ ба профсоюзайнгаа обко-мой Хүндэлэлэй дэбэртэ, мүн Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэбэ.

Р. Иткян.

Депутатта кандидатдай хүтэлбэрилдэг бригадада

Улан-Удын мяха-консервын ко-бинадай колбасна цехын шприцо-вой бригадыг городской Советай депутатта кандидатдай дэбжүү-дэгдэһэн Нина Павловна Роговой хүтэлбэрилнэ.

Нутагай Сөвдүүдтэ һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ тус

бригадын гшгүүд бараандаа ста-хановска вахтада жагсаад, ажа-лай бүтээһыг нилээд дээшлүүлжэ. Тус бригада гансахан ноябрь нара соо 20 центнер колбаса түсэбөө гадуур шприцовалһан байна.

А. Шестаков.

35 ТРАКТОРНУУД ЗАНАБАРИЛАГ ДАА

Тракторнуудыг занабарилха IV-дэхи кварталай түсэбөө 15 хоно-гоор урид дүүргэхэ гэнэн үгээ Түн-хэнэй МТС-эй коллектив хэрэг дээр-нэ бэлдүүлбэ. 25 тракторнуудай орондо 35 занабарилжа, түсэбөө 136 процент дүүргэбэ.

МТС-эй зарим бригаданууд трак-торнуудыг занабарилха жэлэйнгэ түсэб дүүргэжэ. Тэднэй тоодо Н. А. Поповой, Б. Бухаревай ба бусад 3 бригаданууд оролоно. Эднэр со-циалистическэ мүрысөөндэ түрүү һуури холодоо ээлжэ абана.

13 хоногоор урид

Бичурын аймагай Мало-Куналей-скэ МТС-эй түрүү механизаторнууд социалистическэ мүрысөөндэ элбэ-нитэйгээр оролоон, ажалай үндэр бүтээсэ туйлаа. Эрхм түмэршэ, дархан-стахановец Г. М. Фалилеев, балта сохигшо Г. Конечных гэгшэд декабрь нарын цаалгабарине бол-зорбоош 13 хоногоор урид 247 процент дүүргэбэ. Мүн түмэршэ дархан Силицын, Сафонов коёр нарын даалгабари дүүргэһэн байха юм.

Эднэр шэнэ жэлыг угуулаа ажалай үшөө үндэр бүтээсэ гүйлэ-хын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна.

А. Шулунов.

Шадабаритай үхэршэн

Зэдын аймагай «Улаан Үшбэ-тэ» колхозой гшүүн Дамдин-Суурн Добчинов малажа дээрэ үнэ удаан хүдэлмэрилжэ, ехэ дүй дүршэлтэй болонхой. Нүхэр Доб-чинов нёдондо жэлдэ гунах үхэр-нүүдэ тушаажа абаад, харуу-налжа байна. Даабаритай мал-нуудаа таргалуулхын тулаа нү-хэр Добчинов ехэ оролдолго гаргана, зоотехническэ бүхы заа-баринуудыг нигтаар сахин, малаа харууһана.

Зунай үдэ үхэрнүүдэ һайс таргалуулхын тулаа шадабарит-тайгаар харууһалдаг, бэлшээрнэ уастогуудыг ээлжэлүүлэн хэр-шэгдэжэ. Халуун үдэрнүүдэд нэб-шээтэй газарта амаруулжа ябаад, адууладг юм. Гадна, һүнч орой болотор адууладг, һүнчин хахад-һаа хойшо үүрэй сайтар амаруу-лаад, үдгөөгүйгөөр эртэ бэлшээдэ-байна. Оролдосотойгоор харуу-һалһанай ашаар нүхэр Добчинов-тай гүүртнэ малнууд тобир тар-галууд болонхой. Гүүртнэ бүхы үхэрнүүдэй (83 толгой) амилан шэгнүүр хамта дээрэ энэ жэлдэ нилээд ехээр нэмһэн байха юм.

Энэ жэлэй үбэлжэлгэдэ бэлдэ-хыг хаа саг соонь дүүргэһэн байна. Малайнгаа байра һайнаар түхэршэ. Мүнөө үбэлжэлгые эм-хитэйгээр абуулжа байна. Бэл-шээрнэгээ газарыг уастогүүд болгожо хубаарилан, саг сагта тэрэнэ нэлэн, малнуудаа адуула-даг. Мүнөө нүхэр Добчиновай хаража абһан малнууд тон һайн шадабаритай юм.

Г. Гурожанов.

на хэһэн байна гэжэ Ленин тэм-длэнэ.

Гүрэнэй хуушанай машинныг үдэр нэлэхэб, пролетарска нэг гүрэнэй формонь ямар байха тоойб? Энэ асуудалда Маркс 11 оной Парижска коммунын шрильцы шэнжэлэн үзэлһэнэй үбнэ һуури дээрһээ харуу-һан байна. Парижска комму-ни түхэлтэй политическэ органи-заци хадаа пролетариадай дикта-турын эгээл зохистой формонь энэ гэжэ Маркс бэшэ нэн.

Гэбшье, энэ положенин Маркс ба Энгельсын зохёолууд саашаадаа хүжөөгдөөгүй бай-

Парламентарна республика ха-н пролетариадай диктатурын хын форм гэжэ марксистска теоригүүд тоолодог байна.

1905—1907 онуудай революцин малайга 1917 оной февральска жуузаан-демократическа револю-ци дүй дүршэлдэе согсолһоной үбнэ һуури дээрһээ Ленин бол-он капитализмнаа социализмда олоо байха үдэ обштын по-литическэ организацин шэнэ, нэгэ нарийуулагдаһан формо-д дүүдтэй засаг нээһэн байна.

Хүдэлмэрилдэг депутаттуудай дүүдтэ парламентарна рес-публика тээшэ һөөргөө бусалга-шэ алхам гэлдэг болохо бэ-дэ, тиймнээ парламентарна рес-публика бэшэ, харин бүхы орон дороро дээрэ хүрэтэр дүүр-гэлмэрилдэг, Батрагуудай ба шададай депутаттуудай Сове-тэй республика гэжэ өөрынгөө «Апелльскэ тезисүүд» соо бэшэ нэн.

Энэ хадаа бүхэлдэһэн-түүхэтэ шаанартай нээгдэ байгаа нэн.

Сөвдүүдтэй республика хадаа үнннөө хойшо бээрэгдэжэ бай-һан ба пролетариадай диктатурын эсэсэй эсэстэ олоһон формонь байгаа. Ленин болбол Сөвдүүдтэй республикы демократиян шэнэ, дээдэ тип гэжэ тоолоһон юм.

Сөвдүүдтэй гүрэн лэ иматта олонхидой, ажалшадэй, арадай та-ла бариган бодото демократи мүн.

Советскэ засаг болбол гансашье капитализмнаа социализмда орол-гын үдэ бэшэ, мүн социализмнаа коммунизмда дамжан орожо бай-хада, социалистическэ гүрэнэй функцие бэлдүүлхэ хэрэгтэ эрх-мээр зохилдуулагдаһан, хүдэлмэ-ришэн антигн диктатурын дээдэ формонь мүн. Энэнь советскэ, социалистическэ гүрэнэй гүшан гур-бан жэл соо ажаһууһан дүй дүр-шлөөр баталхадан.

Капитализмнаа коммунизмда ороло хадаа угаа олон ба элдэб язын политическэ формонуудыг заабол ушаруулангүй байжа шада-хагүй, гэбшье энэ зуура гол уд-хань зайлашагүй нэгэ: пролетари-адай диктатура байха ёһотой гэжэ Ленин бэшэ нэн.

Европын централна ба Зүүн-ур-дахн ороонуудта пролетариадай диктатурын формо болгон, арадай демократия ёһо гүрим байгуулга-хадаа Владимир Ильич Ленинэй урилшалан хэлһэн үгыг бүхыдэн ба сум батална.

Коммунистическэ обштын доодо ба дээдэ формонууд тухай Марксын ба Энгельсын гениальна урилшалан хэлһэн үгыг согсолхо зуураа, Ленин болбол коммунистическэ обштво гэжэ өөрынгөө хүжэгдэлдэ түрүүн доодо фазадэ — социализмда, һүүлдэн дээдэ фазадэ — коммунизмда орохо юм

гэжэ заана.

Тэднэй хоорондо «хитдай ха-на» үгы юм. Социализм ба комму-низм гэжэ коммунистическэ фор-мацийн иматтал нэгэ адли фазе-нууд мүн. Доодо ба дээдэ фазе гэжын иматгал «штатууд».

Коммунистическэ обштын хү-жэлтын үеүндэ гэжэ. Тэднэй юрэхы нинтэ үлэлхэтэй, үйлдэ-барин харисаһануудай еднэ түхэл-тэй — үйлдэбарин ээр зысэгтэ обштын эээр байдаг ба ху-ниин хүнэй мүлжэлэ байдаггүй юм.

Энэнь дээрһээ, социализмнаа коммунизмда дамжан оролоһон даамалгаар, эволюционоор бэ-лүүлэгдэхэ юм. Гэбшье тэднэй хоорондо горьтойгон ялгаа бий юм.

Социализмын үдэ, гэжэ Ленин бэшэ, — сүүлдэбарин ээр зысэгтэ хадаа зарим ноуруудай энгэй эе-ри байхаа болно. Үйлдэбарин ээр зысэгтэ обштын болоно. Энэ хадаа социализмын үдэ хүн зоной хоорон-дохы түгшбэшэ байдал гол түлэб усалхагдаа: антигн түгшбэшэ байдал, мүлжэлтэ, социальна даргалта үгы болоно, социализмын үдэ үнэн зүб ба тэгш эрх, тайл-барилан хэлхэдэ, обштын бүхы гшүүд тэгш эрхэтэй, обштын эе-ри болохо үйлдэбарин ээр зысэгтэ ба хэрсэлүүдтэ адли хай-далгатай байха, ехэн хүдэлмэрил-дэггүйб, тэрэ хүн эдэлхэ ёһогүй», «ажалай нэгэ адли тоотой түлөө» — нэгэ адли тоотой продукт абаха» — гэжэ принципүүдэй ёһоор, өөрынгөө шадабарян ажаллаха ба өөрынгөө ажалай тоотой ба ша-нарай талаар абаха тэгш эрхэтэй байха гэнэн удхатай юм.

Гэбшье, коммунистическэ об-штын доодо фазань — социализм — гүйсэд тэгш эрхэ үгэжэ шада-

хатуй гэжэ Ленин хургана. Тийн гүйсэд тэгш эрхэ хадаа иматгал коммунизмын үдэ — өөрынгөө үн-дэн хуурын дээрэ хүгжэһэн ба эко-номическа болбосоролой үлэмжэ-дээдэ шатада хүрэншэн шэнэ об-штын дээдэ фазадэ, «обштын-венэ баялгын бүхы булагуудай дүрэн урсахалаар урдахадан» (Маркс), «хүн бүхэнһөө ша-далайт ээргээр, хүн бүхэндэ — хэр-гэлзлэйлэй ээргээр» гэнэн принци-пэй туйлагдэлдэ байхада бэ-лүүлэгдэхэ ёһотой.

Социализм тухай үхэнг, нэгэл газартаа сарсашаһан, хүжэгшгүй юузан гэхэ мэтэр хэлдэг бүр-жуазна худал хуурмаг тайлбарил-гыг Ленин эрд хатуугаар бу-руушаана. «Үнэн хэрэг дээрэ, — гэжэ Ленин бэшэ, — обштын эе-ри ба хубин ажабайдалай хамаг бү-хы халбаринуудта болоһон ураг-ша дахһан хүдэлмэри гэжэ иматгал социализмнаа эхлээд олонхи хүн зоной хабаадалгатай-гаар, түргэн, ёһотой, үнэхөөр оло-нитын болодог юм».

Ленинэй энэ үгыг манай орон дотор

Октябрийн туг доро*)

(ПОЭМ)

Б. АГУУХЭХ ЫУРАГ СУУ

Хундалданхай хоёр хүн
Хундалдаашань набтархан,
Хадан боорор гүйлгэнэ,
Харгын сааа буюуулаа,
Урдахинь харахада,
Ута Тарбын түхэлтэй,
Хойтохонийн харахада,
Холхойн барлаг хэбэртэй.
— Баян Холхойе түргэхэн
Орооходо яаха юм,
Баран зөөриний үтэрхэн
Хубаахада яаха юм?
— Доржи, Доржи, бү яара,
Яарахда даараага юм,
Саргаа урид яарабал,
Яан булуу мэрэдэг юм.
Арадай засагай эндемэй
Грэхинь баглаа,
Ашта заабарна бидэндээ
Угхын хулеэ.
Сохи, сохи, морнё,
Нэш, нэш, шолмоё—
Зараа түргэн тараа,
Зон нүхдөө баясуула!

Илалта тухай нураг суу
Салгалзан шингэр хиндэнэ,
Дэлхийн ажалшад баран хуу,
Агуу баяраар угтана,
Телеграфна шугамыг
Энэни дааж ядана,
Телефонно утанань
Багтаажа ядаа хахана.
Энэни дуулаан эвэнхшээ
Ороо унаад табилуула,
Элхэтэ нутагай казахыг
Тэмээндээ мордоод хатаруула,
Улам саашан тараана,
Мад зоноо баясаана.
Энэ агуу мэдээ
Элхэн гоошны хаанагүй,
Үндэрөөр мэдээж
Орьёл уулашны хаанагүй,
Агуу мүнхэн толон соо,
Ургэн далайн долгион соо,
Үүлэнэй сагаан хуён соо,
Шүүдэрэй найхан дунал соо
Энэ мэдэн бээхтэй,
Уран гаргаар нийлээтэй,
Гэж зүүдэлэн ханамаар,
Сэдхэл зүрхөө баясамаар!
Революционерүүдэй Эхэ
Эрэлхэг сариуи
Няловна *) эрээд,
Улаан гэрэлээр толорхон ехэ,
Ошото тугаа
Ардаа барал,
Хүсэтэ хүнүүдээ
Хойноо дахуулаад,
Хубуун Павелла
Нажуудаа хараад,
Чата лабаар
Гашхалын ябана,
Баяр сондоо
Хүргэж ябана,
Гэж зүүдэлэн ханамаар,
Сэдхэл зүрхөө баясамаар!
Эрэлхэгүүдэй эрэлхэг
Революцийн Буревестник
Далай дэбин
Далай долдихон,
Абаа гаран
Агаар доголгон,
Үндэрэй оройгоор
Элин нийдэнэ,
Нүлэнэй наахануур,
Шүүлэн нийдэнэ,
Илалта тухай
Дуулан ябана,
Баярта мэдээ
Тараан ябана,
Гэж зүүдэлэн ханамаар,
Сэдхэл зүрхөө ханамаар!

6. АЮУЛ ҮҮДЭ ТОНШОНО.

Арадай залуу засагай
Аминь боохо ханаатай
Арбаад тээхэн дайсагууд
Аналдажа ороно,
Шүдхэр шэнги черчилхүүд
Шүдхэр зуугаад эрэнэ,
Усэд тэмсэл эхилнэ,
Ухэл үүдэ тоншоно,
Ленинэй нангин тугай,
Туяаа харанан,
Большевиктэй үнэнэй
Шэмсэ амсханан,
Дарлалай гэнжын,
Танархыг хараанан,
Зоболонгой түрмйн
Эдэрхыг үзэнэ,
Жаргалай түлхюур
Гартаа баринан,
Жахалан найхан
Замдаа гаранан
Арад хээшмэ диндэхгүй,
Түр засагаа алдахгүй!
Далай хүсээн
Бүртэд зоригтой,
Нюргаа сэхэлхэн
Арад хүсэйтэй!
Омог эрэлхэг чапаевууд,
Олоң миллион корчагинууд
Арадай дундааа бодохон,
Аюулта дайсадаа дарахал!
Байраа эдлэнэ тарбанууд,
Жаргалаа хараан доржинууд,
Түүхтэй илалтаа хамгаалан,
Түрэл засагаа аршалан,
Арсалан зоригтойгоор тэмсэгтэй,
Ангин дайсады даралсагтэй!

*) М. Горькийн «Эхэ» гэжэ

повестинь героиня.
*) Үргэлжлэл. Эхнийн майай
газетын 239 ба 248-дахь номернууд-
га.

7. МАТРОСОЙ ХӨӨРӨӨН

Орьёл уулын хормойдо,
Ойтой жалгын талмайда
Хүхэ утаан бурьялаа,
Хүнүүд ойронь ооорно.
Нэгнийн үгэ хэлэнэ,
Бэшннийн тойрон шагнана,
Ордошье хүнүүд олон,
Бурядшье хүнүүд олон,
Якудшье хүнүүд бии хаш,
Эвенкшье хүнүүд бии хаш...
Түсүүлнүүдтэ түшүүлхэн
Буунууд тэндэ архайна,
Сагдууд доро буулганан
Ашаханууд жэрынэ.
Хадан горхон шурьяна,
Хаа-яа морид турьяна,
Бүтүү бүгдүг газраар
Буутай хүнүүд зогсоно,
Нард лэ юумын гэхэлээр
Тэрд лэ гэлдээ, ээлэнэ,
Орохо наранай туяда
Үүлэнэй эрмэг улайна,
Отлогройн баруун хаада
Гохигор нара саибана...

Боро хараан таһарба,
Боргоононууд гаараба,
Хубшын шоно улина,
Хүхын абаан дуулдана,
Түрүүшын мүшэд эмнинэ,
Түүдэгэй галхан оинино...
Парольнуудаа мэдээд,
Савойнууд ошобо.
Партизанууд тараад,
Унтахыа түхээрбэ,
Эдэнэр барандаа эбтэйнууд,
Эрэлхэг хатуу зоригтойнууд,
Хорбод нара тэмсэжэ,
Олон дайсады хүнөөгөө,
Олон деревин сүлөөлөө,
Ходол хамта ябажа,
Танисахыса танисаа,
Тарашагүйгөөр эжэлшээ,
Ариун зорилго
Тэлэниг нэгдэхээ,
Аюулта тэмсэл
Зоригын шэрээгээ,
Улхэх үдэрэй тудахада
Алх үлхэжэ ябаа,
Убэлэй хүйтэнэй эрэхэдэ
Алх тэсэжэ гараа,
Ухэлтэ муухай дайсадаа
Хамта даран эрээ,
Үнэн найхан үгэнүүдээ
Абалсажа ябаа,
Нэгэ эхэлнэ
Түрэн шэнги болоо,
Нэгэ бүлэ соо
Удхэн шэнги болоо,
Доржин мүнөө таныхагүйт —
Дорюун, эрэлхэг болонхойт,
Сэсэн түнээгэй болонхойт,
Томхуудээ дэрлэнхэй,
Эхоуудаа дэлдэнхэй,
Гурбан нүхэдүүд хэбтэнэ,
Гуламта ойронь залирна,
Нүгэлхын — Семён Руманцев,
Хордохын — Тарба Гунызов,
Гурбадахины — Доржи Данзанов,
Партизан заабаран Руманцев
Центр газраа эрээ юм,
Партизанска энэ отрядтай
Политкомиссар болоо юм...
Дээрнэ наран арынаа,
Мүшэд тодоор аржына,
Семён ундын хэсэнэ,
Сэсэн бэрхээр хөөрэнэ,
«Аварор» дээрэ матросоор
Алба хэбн тухайдаа,
Убэлэй Ордондо бээрээ
Добтолосон тухайдаа,
Ленин багшын үгсэ,
Шүхэрээ шагнанан тухайдаа,
Сталин багшын гарыг
Гараара баринан тухайдаа...
Урдаан, урдаан үгэнүүднэ,
Шагнана, шагнана нүхэдүүднэ,
Нилхээ Доржи буулгана,
Нүдөө аяаад харана:
«Ура!» хашхаран солдадууд
Уер шэнгээр урдана,
Гараа үргэнэн кадедууд
Түрмэ тээш туулгана,
«Аварор» пушкан буудаханэ
Харгдахал гэнэ,
Агуу Ленинэй үгэнүүднэ
Суурятахал гэнэ,
Матросуудай дунда
Руманцев ябана,
Сталин эрээд гэнэ,
Гарын барина,
Улаан тугай туяааа
Зоной шарай толорно,
Огсом шанга «Урааа»
Орон дэлхэй ээдлэнэ...
Урдана
Семёной үгэнүүднэ,
Шагнана
Ойрох нүхэдүүднэ...
«Коммунистическ
манифестын» удхыг
Дэлгэрэнгүйгэр тайлана,
«Коммунистическ
партийн тэмсэлэ
Эхнүнэн абажа харуулна,
Партийн билдээ Тарба
Варижа үзөөд, баясана,
Комсомолец байханаа Доржи
Омогдохон ханана,
Доржин болон далижан
Холын холуур нийдэнэ,
Эрээдүи руу дүлжэ
Коммунизмда хүрэнэ...

Боро хараан таһарба,
Боргоононууд гаараба,
Хубшын шоно улина,
Хүхын абаан дуулдана,
Түрүүшын мүшэд эмнинэ,
Түүдэгэй галхан оинино...
Парольнуудаа мэдээд,
Савойнууд ошобо.
Партизанууд тараад,
Унтахыа түхээрбэ,
Эдэнэр барандаа эбтэйнууд,
Эрэлхэг хатуу зоригтойнууд,
Хорбод нара тэмсэжэ,
Олон дайсады хүнөөгөө,
Олон деревин сүлөөлөө,
Ходол хамта ябажа,
Танисахыса танисаа,
Тарашагүйгөөр эжэлшээ,
Ариун зорилго
Тэлэниг нэгдэхээ,
Аюулта тэмсэл
Зоригын шэрээгээ,
Улхэх үдэрэй тудахада
Алх үлхэжэ ябаа,
Убэлэй хүйтэнэй эрэхэдэ
Алх тэсэжэ гараа,
Ухэлтэ муухай дайсадаа
Хамта даран эрээ,
Үнэн найхан үгэнүүдээ
Абалсажа ябаа,
Нэгэ эхэлнэ
Түрэн шэнги болоо,
Нэгэ бүлэ соо
Удхэн шэнги болоо,
Доржин мүнөө таныхагүйт —
Дорюун, эрэлхэг болонхойт,
Сэсэн түнээгэй болонхойт,
Томхуудээ дэрлэнхэй,
Эхоуудаа дэлдэнхэй,
Гурбан нүхэдүүд хэбтэнэ,
Гуламта ойронь залирна,
Нүгэлхын — Семён Руманцев,
Хордохын — Тарба Гунызов,
Гурбадахины — Доржи Данзанов,
Партизан заабаран Руманцев
Центр газраа эрээ юм,
Партизанска энэ отрядтай
Политкомиссар болоо юм...
Дээрнэ наран арынаа,
Мүшэд тодоор аржына,
Семён ундын хэсэнэ,
Сэсэн бэрхээр хөөрэнэ,
«Аварор» дээрэ матросоор
Алба хэбн тухайдаа,
Убэлэй Ордондо бээрээ
Добтолосон тухайдаа,
Ленин багшын үгсэ,
Шүхэрээ шагнанан тухайдаа,
Сталин багшын гарыг
Гараара баринан тухайдаа...
Урдаан, урдаан үгэнүүднэ,
Шагнана, шагнана нүхэдүүднэ,
Нилхээ Доржи буулгана,
Нүдөө аяаад харана:
«Ура!» хашхаран солдадууд
Уер шэнгээр урдана,
Гараа үргэнэн кадедууд
Түрмэ тээш туулгана,
«Аварор» пушкан буудаханэ
Харгдахал гэнэ,
Агуу Ленинэй үгэнүүднэ
Суурятахал гэнэ,
Матросуудай дунда
Руманцев ябана,
Сталин эрээд гэнэ,
Гарын барина,
Улаан тугай туяааа
Зоной шарай толорно,
Огсом шанга «Урааа»
Орон дэлхэй ээдлэнэ...
Урдана
Семёной үгэнүүднэ,
Шагнана
Ойрох нүхэдүүднэ...
«Коммунистическ
манифестын» удхыг
Дэлгэрэнгүйгэр тайлана,
«Коммунистическ
партийн тэмсэлэ
Эхнүнэн абажа харуулна,
Партийн билдээ Тарба
Варижа үзөөд, баясана,
Комсомолец байханаа Доржи
Омогдохон ханана,
Доржин болон далижан
Холын холуур нийдэнэ,
Эрээдүи руу дүлжэ
Коммунизмда хүрэнэ...

(Үргэлжлэлэнь хожом гараха)

КСРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

Корейскэ гэгдэй- демократическай республикын
Арадай армин Главна командованин мэдээсэл

Корейскэ арадай-демократическа
республикын Арадай армин Главна
командовани декабрийн 16 ба
17-до ингэжэ мэдээсэл:

Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай
армин частнууд довтолгоо хэжэ
үргэлжлөө гэхэтэй хамта, дайса-
най бута сохигдоһон сэрэгүүдэй
бутаран тараһан үлгэдэлүүдэе
усадхаха байлдаануудыг хэбн
байна.

Центральна фронт дээрэ ба ба-
руун эрьсөн райондо Арадай ар-
мин частнууд дайсанай бута со-
хигдоһон частнуудыг усадхахада
ехэ амжалтануудыг туйлаад, дай-
санай хамгаалалтын удаахи ли-
ни тээшэ довтолгоо хэжэ үргэлж-
лөө.

Зүүн эрьс дээрэ Арадай армин

ХОПТО КОРЕЯ, декабрийн 18,
(ТАСС). Корейскэ арадай-демок-
ратическа республикын Арадай
армин Главна командовани де-
кабрийн 18-да ингэжэ мэдээсэл:

Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай
армин частнууд Хятадай найду-
ратанай отряднуудтай хамтадаа
хушн шэнэ шэнэ территориянуудыг
сүлөөлэн, довтолгоо үргэлжлүүл-
жэ байна.

Ионхонин (Ренсен) райондо
Арадай армин частнууд Дзенко-
ку тээшэ довтолжэ, 38-дахь па-
раллель дээрэ байдаг энэ гордое
декабрийн 15-да бүрэн сүлөөлөө,
тнхэдээ фронтын энэ участок
дээрэ дайсанай частнуудыг усад-
хан байна. Дзенкоку сүлөөлжэ
байлдаануудта Арадай армин
частнууд дайсанай 900 гаран сол-
ладууд ба офицернуудыг алаһан,
шархатуулан байна. 140 үлүүтэй

Агрессивнэ Хойто-атлантическа союзай соведэй сессии

ПАРИЖ, декабрийн 18. (ТАСС).
Хойто-атлантическа союзай сове-
дэй сессии Брюссельдэ нэгдэхэнэ
гэжэ Франс пресс агентство дам-
жуулба.

Хойто-атлантическа агрессивнэ

частнууд дайшалхы амжалтануу-
даа хүгжөөжэ, урда зүг руу до-
втолжэ үргэлжлөө.

Дайсанай туйлд арадай партиза-
нуудай отряднууд Арадай армин
частнуудай довтолгоыг дэмжэжэ,
өөһэднгоо ябуулгануудыг эдэхн-
тэй болгожо байна.

Американскэ интервентнуудэй сэр-
эгүүд ба тэднэй хүлээншэд бол-
сэл корейскэ Арадай армин ба
Хятадай найдуратанай сохилто
доро урда зүг руу суухарихадаа, ко-
рейскэ гордууд болон тосхонуудыг
зорюута хандаргана, усадхана.
Тэднэр таряацадай гэрнүүдлээ
эхилээд гордуудтай нингын бай-
шанууд ба коммунальна барилга-
нууд хүрэтэр бүхы юумыг шатаа-
н, дэлбэлнэ.

☆☆☆

хүн плендэ абтаа. Иймэ трофей-
нууд абтаа гэбэл 120-миллимет-
рын 4 ехэ буу, 105-миллиметрын 3
ехэ буу, хүндэ ба хүнгэн 10 пуле-
мет, 8 автомат, 200 гаран винтов-
ко, 5 радиоустановко, автома-
шина, 100 километр телефонно
провода, элдэб калибрын 300 га-
ран хайрсга снарядууд ба сэр-
гай бусал олон техникэ болоно.
2 танк ба 2 автомашина усадхыг-
даа.

Баруун фронт дээрэ Арадай ар-
мин частнууд хэдэ хэдэн горь-
той сохилтануудыг хэжэ, Сар-
ионь (Сарин), Сохын, Синмак
(Синмаку), Намчхонь (Нансен) ба
Кымчхонь (Кисен) гэжэ стратеги-
ческэ шухала пунктуудыг сүлөө-
лөө.

Баруун эрьс дээрэ, 38-дахь па-
раллельнэ хойгуур байдаг бүхы
гордууд ба тосхонууд сүлөөлг-
дөө.

пакт баталһан 12 ороннуудай га-
даадын хэрэгүүдэй министрүүд
ба обороны министрүүд, тэршэ-
лэн Германи эзмдэлгын баруун-
най 3 зонин верховно комиссар-
нууд сессидэ хабаадана.

Англида байгаад бусаһан американска посол Кеннеди гэгшэ
США-гэй гадаадын политикин дүнгүүд тухай хэлэбэ

НЬЮ-ЙОРК, декабрийн 15.
(ТАСС). Хэлбэлэй мэдээсэлнэй
ёһоор, Англида байгаад бусаһан
американска посол Джозеф Ке-
ннеди гэгшэ Виргинийн штаттай
Шарлоттсвилльскэ университеттэ
үгэ хэлэхэ зуураа, ингэжэ мэдү-
лээ: Холбоото Штадуудай гадаа-
дын политиканы «өөрөгөө» хорло-
нон» удхатой байна. Американска
политика хадаа Азһаа гараха ба
Европоһоо гараха, тнхгээд Холбоо-
то Штадуудыг, мүн бумбэрсэгэй
баруун хахадые барандан тн эр-
шэмтэйгээр зэбсэглэжэ үргэлжлэхэ
принципүүд дээрэ үндэлхэ ёһотой.
«Түрүүшын алхам хадаа, — гэжэ
Кеннеди хэлэнэ, — Корейн ба
мүн Азин бүхы пунктуудхаа га-
раха ябалда болоно. Иймэ поли-
тика ямар удхатой гэхэдэ, билэниг
байлдаанда хэрбээ баадхаа хаань,
Номгон далай дээрэ байлдаанай
политик бэлэ өөһдөө шэлхэ, тэр-
шэлэн энэ шэлхэгээ манай өөрын
оборонодо ямаршье хабаагүй
политическэ ба идеологическэ болом-
жонуудхаа дүлдүүлхэгүй боло-
нон. Удаахи алхам хадаа энэл
принципы Европодо хэрэглэхэ яба-
лдат болоно. Эльбей линиег гү, али
Рейнэй линиег бариха арга болом-
ж тухай мүнөөдөр хэлэһэншье
үрэггүй. Европекс һулархан оро-
нууд тус линиег бариха байха гэжэ
хүсөөд, батаар шиндээ хаань,
тэдэндэ зарим тэдэ туһаламжа
үзүүлжэ магад байгааби. Гэбшье,
сэрэгэй докиментско ашануудта
зориулан манай зэбсэгүүдэ ба
манай хүнүүдэ хэрэглэһэнэй
ямаршье удхгүй байна.

Иймэ политикыг номгоодхолго
гээшэ гэжэ шүүмжлэхэ байха.
Ухаагүй уялануудхаа арсалга,
өөрөө ара үбэргүй зэбсэглэл ба
хайшан гэжэ, юунэй түлөө дайла-
лаха байнаба гэжэ эли, тодоор
заажа үгэлгэ — номгоодхолго гээ-
шэ аал».

Европекс ороннуудта «туһалха
ябалда» США-гэй гарганан гар-
гашанууд ба Корейдэ үзүүлэн сэр-
эгэй туһаламжа тушаа дэлгэрэн-
гыгэр тогтон, Кеннеди ингэжэ хэ-
лэнэ:

«Энэ политика хадаа Нэгэдэмэл
Найлануудай Организаци тээшэ
ньюргаара эрьһэн ябалда мүн
гэжэ, эсэстэ, хүнүүд хэлэхэ бай-
ха. Энэндэ хоёр харюу бии байна:
нэгэдхээр, Нэгэдэмэл Наца-
нуудай Организацидахи бүхы хүн-
дэ хүшэрыг гол түлэб дааха ар-
гамнайгүй. Бүхы нэгэдэмэл на-
цануудай сэрэгүүднээ 9 дахин
олыг Корейдэ бариха байнаби.
Урда-корейдуудыг лэ оруулалсан-

на-
цануудхаа 90 дахин ехэ гээлтэ
хоролто биднэр үзөөбди. Тус оро-
нуудта биднэр үгэһэн миллиард-
нуудыг Корейдэ байхаламнай эдэ
оронуудай зүгһөө үзүүлжэ байгаа
туһаламжатайныг сасуулаад үзэгтэ.
Баяхан тоолоод үзэхэдэ, нимэ ба-
лан гарганан байна.

АНГЛИ—абаһан ба абаха боло-
һон туһаламжаны: дайнай үдэл
нэй һүүлээр 5.861 миллион доллар
ба дайнай үдэл 30.387 миллион дол-
лар, тэрэнһээ гадна 1951 ондо үг-
тэхэ 2 миллиард доллар. Корейдэ
байхала үзүүлэн туһаламжаны:
Корейдэ байгаа газарай 6000 сэрэг-
ш, 1 авианосец, 4 крейсер, нэгэ
гидроавиатранспорт, 7 эсминец ба
8 фрегадууд.

ФРАНЦИ—абаһан ба абаха боло-
һон туһаламжаны: дайнай үдэл
2.581 миллион доллар, дайнай һү-
лээр 3.717 миллион доллар, тэр-
рэнһээ гадна 1951 ондо туһалам-
жа болгон үгтэхэ 1.317 миллион
доллар. Корейдэ байхала үзүүл-
лэн туһаламжаны: 1000 хүнөө бүр-
лэдэн ябан сэрэгэй батальон,
патрульна канонерскэ нэгэ лодко
ба медициналууд.

ГОЛЛАНДИ—абаһан ба абаха боло-
һон туһаламжаны: дайнай үдэл
145 миллион доллар, дайнай
һүүлээр 1.021 миллион доллар.
Корейдэ байхала үзүүлэн туһа-
ламжаны: ябан сэрэгэй 630 хүн ба
нэгэ эсминец.

БЕЛГИ—абаһан ба абаха боло-
һон туһаламжаны: дайнай үдэл
680 миллион ба 1945 онһоо хойшо
599 миллион. Корейдэ байхала
үзүүлэн туһаламжаны: ерэхэ ёһо-
той мянган хүнөө бүридхэн яб-
ган сэрэгэй нэгэ батальон, агаарай
транспорттын хэрэгсэлнүүд ба 400
тонно сахар.

ТУРЦИ—абаһан ба абаха боло-
һон туһаламжаны: дайнай үдэл 35
миллион доллар ба 1945 онһоо
хойшо 259 миллион доллар. Корей-
дэ байхала үзүүлэн туһаламжаны:
5000 хүнтэй ябан сэрэгэй нэгэ
соединени ба прививкэ хэхэ ва-
цина.

КАНАДА—абаһан ба абаха боло-
һон туһаламжаны: дайнай үдэл
163 миллион доллар ба дайнай
дүррэнһээ хойшо 45 миллион
доллар. Корейдэ байхала үзүүлэн
туһаламжаны: нэгшье сэрэг эльгээ-
гээгүй, 1 полевой госпиталь, джу-
това 400 мянган мээсэг үгэхэ ту-
хай хэлсээн хэгдхээр.

Иймэ үнэтэй ба ехэ гаргаша хэ-
лэн байнаби. Энэһнээ шалтага-
лан манай тон ехэ материална

ХОПТО-КОРЕЯ, декабрийн 16.
(ТАСС). Корейскэ Арадай армин
ба Хятадай найдуратанай сохил-
то доро урда зүг руу суухариха
байгаа американска интервентнууд
ба лисы-мановска сэрэгүүд корей-
скэ гордууд болон тосхонуудыг
зорюута хандаргана, усадхана.

Эдэ нохосууд Пхеньянда ялан-
гаяа ехэ «оролдолог» гаргаа.
Пхеньян хадаа Корейын эртэ ур-
дын столица—корейскэ арадай
омогорхой мүн. Табанжалай урда
тээ японско булимтарагшадые на-
манайн һүүлээр энэ горд шэнээр
баригдаа. Правительствона эмхи
зургаануудай байшангууд, арадай
суглаанай байшан, культурын бай-
шан, оперно театр, һүргүүлнүүд.
Ким Ир Сегэй нэрэмжэтэ универ-
ситет, клубууд, өөрынгөө архитек-
тураар алдаршанан хуушан сагай
олон барилганууд, болбосон түхэл-
тэй коттеджнууд хадаа энэ гордто
ерһэн хүн бүхэнэй анхаралые та-
дагай байгаа.

Корейскэ Арадай армин сохил-
танууд доро суухарихадаа, амери-

канска командовани гордое үгш
хэхэ гэгэн захирайта үгөө, Пхень-
яниг американска сэрэгүүд оро-
хижо ябахана хэдэн үдэрэй урда
тээ, тусхай шатаагдай ба дэлбэ-
лэгшэдэй команданууд урид хэгд-
хэн түсэбэй ёһоор квартал бүхэн-
дэ, байшан бүхэндэ ябажа тэлэниг
үгы хэхээр бэлдэхэнэ байна.
Уданшьегүй горд түймэрэй утаа-
да абтаа. Тээрэлгэнүүд хойно
хэйноһоо болоо.

Гордое эрлиг муухайгаар һа-
дарганай һүүлээршье, американ-
ска сэрэгүүдэй командовани хадаа
таһара удара татагдаһан горд
дээрэ үшөө хэлэн зуугаад тоноо
фугасна бомбонуудыг хаяхын тула
хүндэ бомбардировщицуудай эскад-
рильнуудыг эльгээһэн байна.

Гордто орожо ерһэнһнээ
һүүлээр американцууд ба лисы-
мановска Пхеньянай амгалай
хүн зоние нинтэ дээрнэ дары хр-
дажа эхилээ. Эхэнэрнүүл, хүгшд
ба үхибүүдэе оруулалсаад, олон
мянган хүнүүдэе буудажа ба үг-
гэжэ алаһан байна.

Английн финансуудай министрын
мэдүүлгэ тушаа

ЛОНДОН, декабрийн 16.
(ТАСС). Рейтер агентствын дам-
жууланай ёһоор, декабрийн 13-
да Английн финансуудай министр
Хью Гейтскелл хадаа Маршалла
түсбөөр Англида туһаламжа
үзүүлэхэ ябадал 1951 оной ян-
варин 1-һээ хойшо зогсоогдохо юм
гэжэ общинануудай палатада мэд-
үүлбэ. Тэрэнэй хэлэһэнэй ёһоор,
эзэнэй шалтагаанниг юуб гэхэдэ,
сэрэгэй программа бэлдүүлхэн
дээрһээ американска экономикын
хүшэр хүндэ байдал ба Английн
экономиканы «прогресс» энээнэй
шалтагаанниг болоно.

Маршалла түсбэй ёһоор «ту-
һаламжа» абаһанай түлөө Англи
хадаа СССР-тэ, арадай демократ-
тин ороннуудта ба колонинууд-

тахы сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ эсэ-
ртүү американска сэрэгэй союзда
хабааданан, ороной бээс даанг
байдалхаа арсанан байна гэжэ
«Дейли Уоркер» газетэ редакци-
но статья соогоо мэдүүлнэ.

Энэ союзай үмэнэхи манай ур-
ганууд хадаа зэбсэг түхээрхэ гар-
гашануудаа жэл соо 400 миллион
фунт стерлингһээ доошо бэшээр
ехэдхэхэмнай баалана, энэнь Мар-
шалла түсбэй ёһоор «туһалам-
жа» үзүүлэхэ жэлэй ямаршье суу-
маһаа үлүү байна. Американ
союзник боложо манай абаһан
уялануудай уршагаар, манай ту-
бууд Корейдэ дайнда үхэжэ бай-
на, тэрэ дайн Английн интересу-
дта отго таарахгүй юм.

болоһон туһаламжаны: дайнай үд-
лэ 79 миллион доллар, 1945 онһоо
хойшо 1.138 миллион доллар. Ко-
рейдэ байхала үзүүлэн туһалам-
жаны: энэ недел соо ерэхэ 700—
800 хүн, 6 самолёт.

АВСТРАЛИ—абаһан ба абаха боло-
һон туһаламжаны: 17 мил-
лион доллар, энэнь гол түлэб
дайнай урда ба хойто тээхн үдэл
тэгшээр үгтэхэн кредит. Корейдэ
байхала үзүүлэн туһаламжаны:
1000 хүн, Австралийн агаарай-
сэрэгэй хүсүнүүдэй нэгэ эскадриль,
4 истребитель, хоёр эсминец, нэгэ